

DIRVA

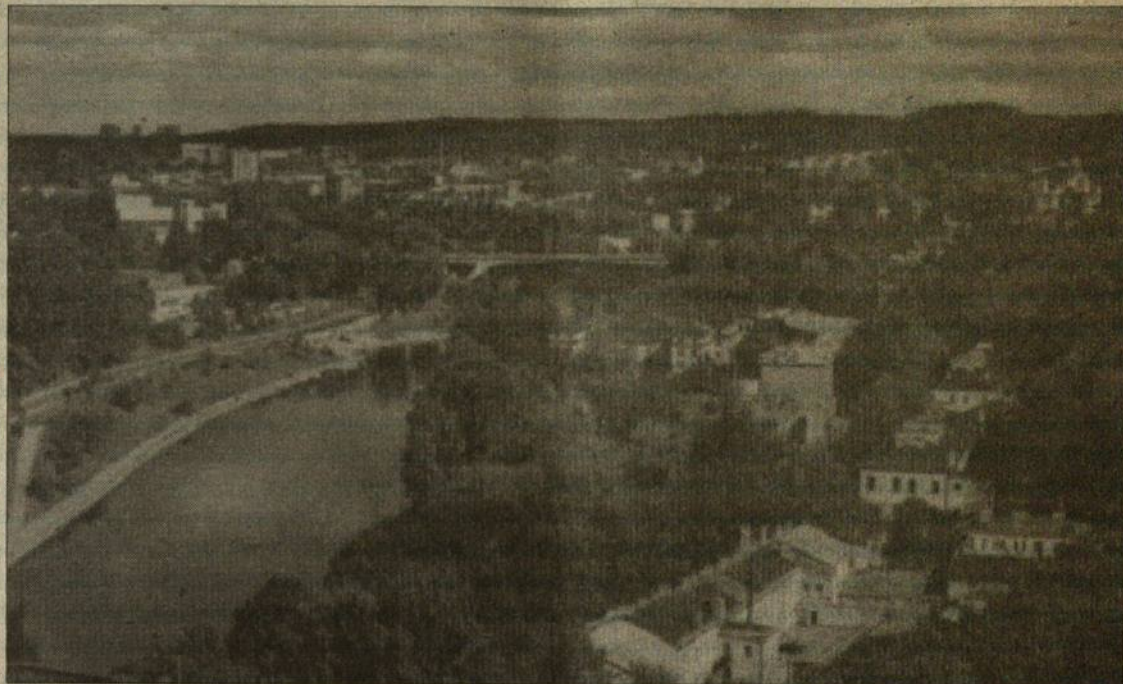
SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXVI 2001 MAY - GEGUŽĖS 15, Nr. 19

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

EUROPOS SĄJUNGOS PLĖTRA

Europos komisijos narys **Gunter Verheugen** kalbėjo balandžio 3 d. Berlyne, Vokietijos Socialdemokratų partijos Bundestago frakcijos seminare "ES plėtra kaip vidaus politikos uždavinys".
Spausdiname svarbiausias kalbos ištraukas, susijusias su derybomis dėl narystės Europos Sąjungoje.

Plėtra dabar yra taip pažengusi priekiu, kad tapo nebegrižtamu procesu. Paskutinės abejonės buvo išsklaidytos Nicoje. Komisija yra tvirtai apsisprendusi laikytis Nicoje priimto plano ir baigti derybas su šalimis, kurios vykdo stojimo kriterijus, iki sekančių metų pabaigos. Tai nelengva, bet įmanoma. Šiandien aš negaliu atspėti, kiek šalių ir kurios bus pirmosios. Dešimtis to trokšta, tai yra, visos, išskyrus Bulgariją, kuri tikisi derybas baigti apie 2004 m., bei Rumuniją, kuri apie derybų baigimo datas dar nekalba. Kitos šalys dar neturi jokių garantijų.

Negali būti jokių politinių nuolaidų dėl stojimo. Todėl aš esu prieš norą dėl politinių sumetimų formuoti kokias nors įstojančiųjų grupes arba kurti politinius įstojimo scenarijus. Galioja kelios taisyklės. Pirmoji: apie kiekvieną šalį turi būti sprendžiama pagal jos realią pažangą. Jokia šalis neturi laukti kokios nors kitos. Antra: kiekviena šalis turi savo specifinę derybų programą, atitinkančią jos poreikius ir galimybes. Trečia, šalys, pradėjusios derybas 2000 metais, privalo turėti realią galimybę pasivyti kitas.

Laisvas asmenų judėjimas

Balandžio 18 d. Komisija pateikė šalims narėms pasiū-

lymą dėl bendros pozicijos šiame skyriuje. Manau, kad bus priimtas pasiūlymas dėl pereinamojo laikotarpio, kuris galėtų visoms šalims. Po šio bendro laikotarpio šalims narėms gali būti suteikti papildomi laikotarpiai, jei jos mato pavojų savo darbo rinkai. Bet per visą laikotarpį galėtų ir taisyklė, kad pagal savo nacionalinius įstatymus kiekviena šalis narė gali įsileisti tiek darbininkų iš dabartinių šalių kandidačių, kiek ji nori. Kiekviena šalis narė galės, taip pat, diferencijuoti darbininkų priėmimą pagal sektorius ar regionus. Taigi, bus įmanoma sujungti abu tikslus: tiek judėjimo, kiek įmanoma, tiek apsaugos, kiek reikia.

Priekaištaujama, kad tai bus naujųjų šalių narių diskriminacija. Tai nesąmonė. Kandidatės mums jau yra pateikusios daugiau kaip 500 prašymų dėl pereinamųjų laikotarpių, kai kurie labai ilgi. ES kol kas neprašė nieko. Pereinamieji laikotarpiai nėra jokia diskriminacija, bet vieninga galimybė suderinti konfliktą tarp greičio ir kokybės. Aš žinau, kad teks susidurti su neigiamomis reakcijomis iš šalių kandidačių. Bet aš tikiu jų politinę išmintį bei jų sugebėjimą savo interesus blaiviai pasverti. Tos šalys, kurios, nežiūrint nieko, užsispirs, kad jų įstojimo momentu iš karto įsigaliotų

visiškai laisvas darbininkų judėjimas, jos savo įstojimo datą nustumis iki tol, kol visos šalys narės bus tam pasirengusios. Tai būtų blogiau negu lankstus pereinamasis laikotarpis. Mano tikslas yra šią temą derybose kuo greičiau užbaigti, bet kuriuo atveju dar šiais metais. Aš nepatariu kurti derybų paketo su šiuo turiniu. Tai tik sulėtintų derybas.

Žemės pardavimas

Be abejonės žymūs žemės kainų skirtumai tarp kandidačių bei narių gali dar ilgą laiką kelti pavojų kai kurių kandidačių žemės rinkai. Dirbamos žemės bei miško pardavimui reikalingiems apsaugos periodams aš neprieštarauju. Tačiau kandidačių prašomi pereinamieji laikotarpiai yra diskutuoti. Penkerių metų draudimas poilsio sodyboms pirkti yra priimtinas, 18 metų dirbamos žemės ir miško pardavimo draudimas aiškiai per ilgas. ES derybinė pozicija šiuo klausimu turi būti patvirtinta ši pusmetį, o skyrius užbaigtas derėtis dar šiais metais.

Aplinkos apsauga

Derybų tikslas yra aiškus -

įstojimo dieną šalys kandidatės turi būti perėmusios aplinkos apsaugos acquis. Tačiau klausimas yra - iki kada jos turi pasiekti aplinkos apsaugos standartus. Būtinios investicijos į aplinkos apsaugą Vidurio ir Rytų Europoje sudarys apie 120 milijardų eurų.

Per palyginti trumpą laikotarpį iki pirmųjų įstojimų tai nėra įmanoma nei techniškai, nei finansiškai. Tad pereinamieji laikotarpiai čia yra neišvengiami.

Aplinkos apsaugos standartų kėlimas turi vykti kartu su ūkio pakilimu. Jei mes per daug iš karto reikalausime, galop negausime nieko. Betgi aš tvirtai laikysiuos principo, kad pereinamieji laikotarpiai turi būti aiškiai pagrįsti investicijų planais. Neturime pamiršti, kad ne ES mokės šias investicijas. Jas turės sukaupti stojančiųjų šalių ūkis iš savo resursų. Europos struktūriniai fondai jas parems, bet ne daugiau.

Karštai diskutuojama ir dėl narystės Euro zonoje. Rengiantis narystei valiutų sąjungoje pirmiausia turi būti griežtai vykdomi Maastrichto kriterijai. Tik po to ir ne anksčiau nustatytų bandomųjų dvejų metų Europos valiutų keitimo kursų mechanizme galės būti priimtas sprendimas dėl euro įvedimo šiose naujosiose narėse.

Kalbant apie išorinių sienų apsaugą, situacija yra gana panaši. Visos naujosios narės bus priimtos į Šengeno sistemą, bet ne anksčiau kaip užtikrinusios griežtą išorinės sienos kontrolę. Iki to meto išliks vidaus sienos tarp Šengeno erdvės ir naujųjų narių. Sienų kontrolei bus skiriama didelė stojimo partnerystės parama. Man žinomas susirūpinimas dėl

tarptautinio nusikalstamumo. Bet tai ne dėl ES plėtros kylanti problema. Tai atvirų sienų pasekmė. ES plėtra leis iš esmės suformuoti efektyvesnes kovos su tarptautiniu nusikalstamumu priemones. Plėtra yra ne priežastis, o sprendimo dalis.

Žemės ūkis

Šalyse kandidatėse svarbią reikšmę turi žemės ūkis. Jų įtraukimas į ES bendrąją žemės ūkio politiką net ir normaliomis sąlygomis būtų sunkus uždavinys. Betgi mes neturime šiuo atveju jokių normalių sąlygų. Poreikis reformuoti žemės ūkio politiką stiprėja. Mes stovime prieš problemą derėtis dėl žemės ūkio politikos, apie kurią nežinome, kiek laiko ji išliks kokia yra. Dar per anksti gilintis į detales, bet viena aišku: mes negalime šalių kandidačių laikyti nevykstančios žemės ūkio politikos reformos įkaitais.

ES integracijos perspektyvos įpareigoja šalis kandidatės kurti rinkos ekonomiką tokia forma, kuri būdinga Vakarų Europos tradicijoms ir nepasikliauti JAV ar Japonijos tradicijomis. Man tai atrodo labai aišku. Sunku įsivaizduoti, kad prie Vokietijos vartų susiformuotų koks nors Mančesterio kapitalizmo tipas. Todėl nėra teisinga plėtros eigoje bijotis vadinamojo socialinio ir aplinkosauginio dempingo. Teisinga yra priešinga - plėtros išdavoje mes išeksportuosime patvarią, socialiai priimtina rinkos ekonomiką į šalis kandidatės ir įpareigosime jas priimti aukštesnius, pas mus galiojančius standartus. Dėl to laimėsime visi - ir kandidatės, ir mes.

Parengė Europos komiteto prie LR vyriausybės atstovas spaudai **Arvydas Žilinskas**.

Vilniaus vaizdai.

Lino Danilevičiaus nuotraukos.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ KONFERENCIJA NATO PLĖTROS KLAUSIMAIS

Gegužės 10 d. Ministro Pirmininko Rolando Pakso vadovaujama delegacija išvyko į Bratislavą dalyvauti tarptautinėje konferencijoje NATO plėtros klausimais.

Kaip Eltai sakė Vyriausybės patarėjas tarptautinių santykių klausimais Deividas Matulionis, į konferenciją, skirtą naujoms demokratijoms, susirinks dešimties valstybių, siekiančių narystės NATO, Vyriausybės vadovai. Bratislavoje laukiami Lietuvos, Latvijos, Estijos, Slovakijos, Slovėnijos, Bulgarijos ir kitų šalių premjerai. "Tai vadinamojo "Vilniaus devintuko" tęsinys, tik jau aukštesniu lygiu", pažymėjo D. Matulionis.

Vyriausybėje delegacijoje - užsienio reikalų viceministras, vyriausiasis Lietuvos įsijungimo į NATO koordinatorius Giedrius Čekuolis, Lietuvos misijos vadovė prie NATO ir Vakarų Europos Sąjungos Gintė Damušytė, Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių bei politikos mokslų instituto vadovas Raimundas Lopata, kiti pareigūnai.

■ V. LANDSBERGIS JAV SOSTINĖJE

Jungtinėse Amerikos Valstijose viešintis konservatorių partijos vadovas, Seimo narys Vytautas Landsbergis individualiuose susitikimuose su šios šalies politikais kalbėjosi apie NATO plėtrą ir Baltijos regiono saugumą, praneša ELTA.

Gegužės 7 ir 8 d. Lietuvos politikas lankėsi JAV Kongrese, jį priėmė Atstovų rūmų spikeris Denny Hastert. Numatyti V. Landsbergio individualūs pokalbiai su įtakingais JAV senatoriais ir Atstovų rūmų nariais. Seimo konservatorių frakcijos spaudos tarnybos duomenimis, bus aptarta artėjanti esminė 2002 m. proga ilgiems laikams užtikrinti Baltijos regiono saugumą, taip pat netrukus įvyksianti Kongreso delegacijos kelionė į gegužės pabaigoje Vilniuje vyksiančią NATO Parlamentinės Asamblėjos sesiją. V. Landsbergį priėmė JAV Prezidento George W. Bush Saugumo patarėja Condoleezza Rice, su kuria jau prieš dvylika metų anuometinis Lietuvos Sąjūdžio pirmininkas buvo susitikęs per neoficialų darbo vizitą 1989 metų vasarą. Susitikimo metu planuojama aptarti NATO plėtros naudą Europai ir visiems kraštams bei kai kuriuos Lietuvos energetinės nepriklausomybės ir tarptautinio kooperavimosi klausimus. Taip pat numatyti susitikimai su Valstybės sekretoriaus pavaduojančiu padėjėju Ukrainai, Naujosios Atlanto iniciatyvos ir JAV NATO komiteto vadovais, žurnalistais bei visuomenės veikėjais. V. Landsbergis taip pat dalyvaus Lietuvos valstybinių apdovanojimų įteikimo ceremonijoje.

Jis ir Lietuvos ambasadorius JAV V. Ušackas dar dalyvavo iškilmingoje Rytų-Vakarų instituto vakarieneje Niujorke su JAV ir pasaulio bankininkais bei finansininkais. V. Landsbergis lankėsi ir JAV Valstybės departamente.

■ KLASTOJAMI ŽEMĖS GAVIMO DOKUMENTAI

Aplinkos viceministras Eugenijus Palavinskas apkaltino Žemės ūkio ministeriją dėl žemės grąžinimo reformoje įsivyravusio, pasak jo, "chaoso".

Spaudos konferencijoje E. Palavinskas tvirtino, jog žemės grąžinimo funkcija yra deleguota ŽŪM, o Aplinkos ministerija yra atsakinga už kraštovaizdžio raidą. Todėl, pasak jo, Aplinkos ministerija nėra tiesiogiai atsakinga už šiuo metu žemės grąžinimo reformoje įsivyravusį "chaosą". Jis išitikinęs, jog viena pagrindinių žemės reformoje esančios tinkleto priežasčių - nevisiškai sutvarkyti įstatymai ir poįstatyminiai aktai. "Jei mes tikrai norime ką nors pakeisti žemės reformoje, pirmiausia turime sutvarkyti įstatymus ir poįstatyminius aktus, kuriuose yra apstu spragų", - sakė E. Palavinskas.

Anot jo, vienas iš tokių spragų pavyzdžių yra žemės nuosavybės dokumentuose neįrašomi žemės naudojimo reglamentai, todėl, atgavęs žemę, savininkas gali daryti joje ką nori. E. Palavinskas neslėpė, jog dokumentai kartais ir klastojami - norimoje atgauti žemėje atsiranda iki tol niekuomet joje nebuvo namų pamatai. "Galima teigti, kad žemės šiuo metu grąžinama akiai", - sakė E. Palavinskas. Pasak aplinkos viceministro, dėl netobulų įstatymų praktiškai neįmanoma nustatyti nelegalių statybų kaltininkų ir juos nubausti. "Galima tik morališkai apeliuoti į pažeidėjo sąžinę", - sakė E. Palavinskas.

Kita žemės reformoje vyraujančios tinkleto priežastis - žemės administravimu užsiimančių menkas pareigūnų profesinis pasirengimas ir kvalifikacija. Šiuo metu žemės grąžinimą prižiūri dvi inspekcijos - Gamtos apsaugos bei Statybos ir teritorijų planavimo, pastaroji nėra pavaldi Aplinkos ministerijai.

Statybos ir teritorijų planavimo inspekcija administruoja apskritis, ir, pasak E. Palavinsko, jos darbuotojai "dažnai nėra orientuoti į žemės grąžinimo procesą".

Nukelta į 5 p.

Algirdas Pužauskas

Prezidentas George W. Bush pasakė kalbą Valstybės gynybos universitete. Jis pranešė, kad nutarta įrengti raketų gynybos sistemą, kuri sumažintų branduolinio karo pavojų. Apie modernią priešraketų sunaikinimo sistemą prezidentas kalbėjo dar prieš paskutiniuosius rinkimus. Daug gynybos ekspertų tvirtina, kad naujoji sistema labai daug kainuotų, tačiau jau dabar pradėjus ją ruošti, šio toks raketų, dar joms nepakilus į orbitą, pasitikimas ir jų sunaikinimas galėtų būti įrengtas iki 2004 metų. Ginklų kontrolės šalininkai primena, kad tokių priešbranduolinių raketų skydas pakenktų Antibalistinių raketų sutarčiai, kurią 1972 metų gegužės 26 d. pasirašė prezidentas Nixon ir Kremiaus Leonid Brežnev. Naujasis gynybos sekretorius Donald Rumsfeld pripažino gegužės 1 d. kad erdvės skydo projektas turi daug priešininkų Kongrese, Europos sąjungininkų tarpe, ypač priešinga tokiam skydai esanti komunistinė Kinija.

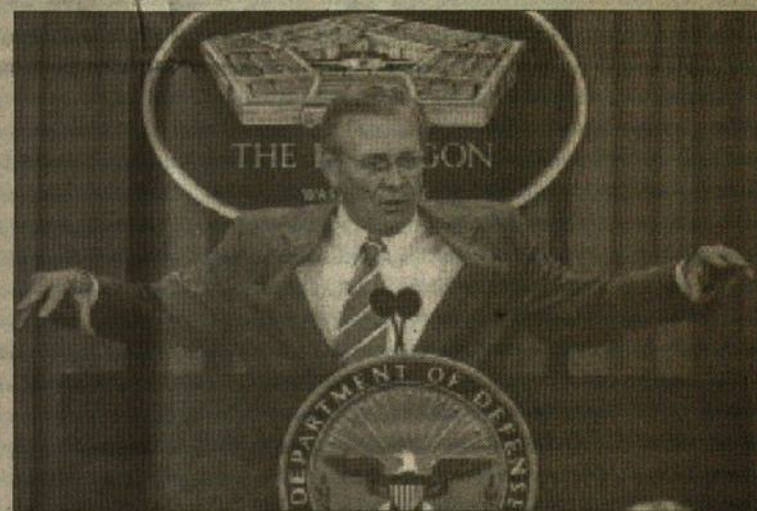
Prezidentas Bush neminėjo savo kalboje, kad erdvės skydo programa jau buvo pasiūlyta buvusio prezidento Ronald Reagan, kuris ją vadino Stra-

STATYSIM RAKETŲ SKYDĄ

teginę gynybos iniciatyva. Žiniasklaida tą programą tuoj pavadino "Star Wars" vardu. Buvo apskaičiuota, kad skydas kainuotų apie 60 milijonų dolerių. Buvo svarstyta įrengti radaro ir laserio stočių tinklą Aliaskoje, karo laivuose ir didžiuliuose lėktuvuose. Šiuos planus gerokai apkarpė naujas demokratų prezidentas Bill Clinton. Dabartinis prezidentas savo kalboje pabrėžė, kad apie šį strateginį JAV planą bus kalbama su Rusijos vyriausybe, kuriai turėtų būti aišku, kad gynybos sistema nenukreipta prieš Rusiją.

Kritikai tvirtina, kad branduolinių ar biologinių masinio naikinimo ginklų negalima išvengti vien tik laukiant jų iš erdvės raketų. Nedideles bombes galima atvežti Amerikon paprastame lagamine ar paslėpus prekybiniame laive ar lėktuve. Savo kalboje prezidentas Bush mažai teminėjo Kiniją, tačiau Pentagono pareigūnai neslepia, kad su Kinija yra gerokai sumažėję

kariuomenių palaikyti ryšiai. Bendradarbiavimas buvo gan šiltas kai Kinija buvo bloguose santykiuose su Sovietų Sąjunga ir vyko ginčai dėl sienos, dėl Amuro upės salų. Tuomet JAV vyriausybės laikė Kiniją sąjungininke. JAV net davė Kinijai F-8 lėktuvų naikintuvų. Tai tas pats modelis, kuris neseniai sužalojo JAV šnipinėjimo lėktuvą ir privertė jį nusileisti Kinijos žemėje. Kinija daug padėjo Afganistane, kurio partizanai priešinosi sovietų invazijai. Santykiai labai pasikeitė dėl Kinijoje padidėjusio žmogaus teisių laužymo, dėl kariuomenės įsikūnijimo į Tiananmen aikštėje Bejingėje taikingas demonstracijas. Pentagonas paskelbė, kad JAV armija nebenešios Kinijoje gamintų juodų berečių, nors jos jau gautos ir išdalintos daliniams. Nuo birželio 14 visi kariai, išskyrus parašiutininkus ir Specialias jėgas dėvės juodas beretes, tik negamintas Kinijoje.

JAV Gynybos departamento sekretorius Donald H. Rumsfeld, kalbėdamas Pentagone, panešė, kad bus peržiūrima karinė erdvių programa.

AP

Keliais sakiniiais

toriaus bičiuliai kalba, kad jis tikisi uždirbti didesnę algą privačiose korporacijose, nes turi šešis sūnus dar neturinčius 17 metų, teks juos siųsti į universitetus. Privačiame sektoriuje direktorius Freeh tikisi daugiau uždirbti.

• **Izraelio** užsienio reikalų ministras Shimon Peres tarėsi su JAV valstybės sekretoriumi Colin Powell ir prašė jį padėti atstatyti taiką Izraelyje, įgyvendinti paliaubas. Kovos su palestiniečiais vyksta jau 7 mėnesiai.

• **Europos Sąjungos** prezidento pareigas einantis Švedijos premjeras Goeran Persson aplankė Šiaurės Korėją, kur įtikinėjo valstybės vadą Kim Jong Il vėl tęsti taikingą sugyvenimą su Pietine Korėja.

Paskutiniu metu Šiaurės Korėja labai atšaldė santykius su Pietine Korėja ir su JAV.

• **Jungtinių Tautų** komisaras pabėgėlių reikalams lankėsi Afganistane, tarėsi su Taliban vadovais, svarstė, kaip užbaigti civilinio karo veiksmus, kurie sukelia vis naujas pabėgėlių bangas. Afganai jau nebepriimami į kaimyninį Pakistaną, kuris neturi lėšų pabėgėliams šelpti. Daug bėgėlių šaltą žiemą mirė palapinėse.

• **Senatorius John McCain** kritikavo prezidentą Bush už tai, kad jis atsimetė nuo tarptautinės Kyoto suvažiavimo sutarties, kuri prezidento nuomone kenkia Amerikos

Nukelta į 3 p.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
PRIEŠO STRAIPSNIS

Rusijos spaudoje dažnai būna antilietuviškų straipsnių. Bet kad pačioje Lietuvoje būtų spausdinamas prieš Lietuvos valstybę parašytas ar užsakytas straipsnis, tegu kad ir mažumos piliečių - ne lietuvių leidžiamoje spaudoje, niekas nebūtų patikėjęs, jei tai būtų buvę teigiama net ir iš patikimiausių šaltinių.

Tačiau savaitraštis "Litovskij kurjer" perspausdino Lietuvos nepriklausomybės prieš rusų V. Alksnio politinį straipsnį, kuriame ragina Vilnių prijungti prie Gudijos, dabar Baltarusijos, o Klaipėdos sritis prie Rusijos Karaliaučiaus srities, kuri buvo tik laikinai Potsdamo konferencijoje pavesta valdyti Rusijai. Rusija dar ir dabar drįsta skelbti, kad tai buvęs jų kraštas, klastodama istorinius faktus. Gaila, kad iki šiol dar nebuvo Taikos konferencijos, nors seniai pasibaigė II-asis Pasaulinis karas. Neįtikėtina, kai tas laikraštis aiškinasi, jog Alksnio straipsnis atspausdintas vadovaujantis spaudos laisvės principu.

Pasiteiravus, sužinota, jog savaitraštį "Litovskij kurjer" leidžia Lietuvos Seimo narys, socialliberalas V. Tretjakovas, priklausąs ar tik ne Seimo valdančiajai daugumai. Nors ir turint lakiausią vaizduotę, negalima įsivaizduoti, kad tai daro Lietuvos Seimo narys. Peršasi mintis, kad jam ir to straipsnio atspausdinimo šalininkams nesvetima idėja - išdraskyti Lietuvos valstybę. Tas straipsnis aiškiai rašo prieš Lietuvos valstybės teritorijos nedalomumą, nežiūrint, kad pati Rusija yra pripažinusi mūsų valstybės sienas sutartimi. Juk tuo buvo pasikėsinta į Lietuvos nepriklausomybę ir krašto teritoriją. Tarsi nuotaikų išmėginimas, kaip į tai mes reaguosime. Iki šiol dar nežinome, ar Seimas pasmerkė "Litovskij kurjer" už tokį rašinį, ar iš viso reagavo. Pagaliau, ar valdančioji dauguma pasisakė prieš tokį spaudinį. Ar prisidengus Seimo nario vardu galima spausdinti tokį rašinį ir kiršinti visuomenę.

Dabartiniam Seimui tik geras pusmetis. Kai kurie Seimo nariai net ėmėsi piršti draugystę su Gudijos diktatoriumi Lukašenka. Negana to, du seimūnai buvo nuvykę į Minską ir dalyvavo Gudijos tautinio judėjimo narių suvažiavime, kuris nepripažįsta demokratijos. Ir to negana - nemaža Seimo narių grupė buvo išvykusi į Minską palaikyti "gerų kaimynystės ryšių su Baltarusija". Bet skandališkiausia, kad net 19 Seimo narių panoro įstoti į diktatoriaus Lukašenkos režimo palaikymo sąjungą, daugiausia socialdemokratai, net ir keli valdančiosios socialliberalų partijos nariai. Vakarų valstybių diplomatai reiškė nusistebėjimą tais Lietuvos Seimo nariais.

Lietuvos valstybės priešams leidimas viešai skelbti "Litovskij kurjer" mūsų valstybę ardančius straipsnius, jau yra rimtas įspėjimas tiems, kurie valdo Lietuvą, regis, be tvirtų tautinių principų. Klausiamo, ar Lietuvoje galima žiniasklaidoje raginti, kad būtų atskirtas nuo jos Vilniaus kraštas ir Klaipėdos kraštas? Kas bus, jei Seimas ir toliau leis Lietuvos priešams veikti ir griauti mūsų valstybės pamatus?

S. Tūbėnas

REIKIA RENGTI J NATO
- ARBA LIKTI UŽ JO!

Gera parengta kariuomenė, yra rengiama ne tik pulti, bet ir tvarkingai atsitraukti. Kurie dar prisimename praėjusį karą, tai vokiečių kariuomenė į frontą, kaip į kokį pikniką važiavo. Bet kai rusai nustojo bėgti ir apsisakė, tai vokiečių kariuomenė pasirodė, kad ji nėra tokia nenugalima. Nes kariuomenė buvo parengta ne tik puolimui, bet ir žaibiškam karui. O kuomet rusai pasisakė, tai žaibiško karo teorija nebuvo verta net karo meto markės!

Dabar ir Lietuva besiverždama į NATO - turėtų numatyti, kaip reikės gyventi - jeigu vartai į NATO neatsivers! O tokia galimybė yra gana reali. Po Casablancos, Teherano, Jaltos ir Potsdamo gali būti ir nauja sutartis, kuri bus pasirašyta galbūt net Amsterdame. Amsterdama čia parinkau tik tarp kitko. Tačiau visko gali būti! Kurioje galbūt visos teritorijos į šiaurę nuo Lenkijos, gali būti perleistos Maskvos malonei. Tokį svetimų žemių pardavinėjimą esame jau ne vieną sykį matę! Dabar dažnokai yra minimas Karaliaučiaus krašto klausimas. Ir Rusijos rūpestis, kad Lietuva duotų Maskvai beveik neribotą ir nekontroliuojamą teisę naudotis Lietuvos geležinkeliais, keliais ir oro erdve. Manyčiau, kad Vakarų sąjungininkai su tuo sutiktų! Nes jiems, atrodytų, kad tai "Ne mano kiaulės ir ne mano pupos"!

Tokią galimybę reikėtų numatyti ir jai iš anksto rengtis. Manyčiau, kad čia vien Lietuvos balso neužtektų. Bet reikėtų iš anksto įtraukti Latviją, Estiją ir galbūt Lenkiją. Reikėtų aiškiai ir suprantamai nurodyti, kad pavojus yra visoms vienodas. Nes Rusijos tikslas nėra vien tik Lietuva, bet atstatymas ar net išplėtimas, buvusios Sovietų sąjungos. Rusų imperializmas rado ištikimą sąjungininką - tai komunistų partiją. Kuri jau pradedant 1918-1919 m. aiškiai rėmė Rusijos imperijos nedalomumą!

Rusijos kariuomenei kare prieš japonus pralaimint visas kautynes ir japonams paskandinus beveik visą Rusijos laivyną, Rusijos liaudis ir ypač pavergtosios tautos matė, kad ta suirute galima pasinaudoti savo tikslų siekime. Lietuvių Socialdemokratų partijos 1905 m. sausio 12 d. išleido platų manifestą, kurio III-čiame paragrafe buvo iškelti tautiniai reikalavimai. "Santykiuose su Maskolija reikalaujame, idant tos tautos, kurios nori pačios save valdyti (turėti autonomiją) - kaip Lietuva, Lenkija, Suomija, Ukraina ir kitos - su Maskolija susidėti galėtų kaip lygus su lygiu, ir toji sandora būtų neprispirtina".

"Kai rusų socialdemokratai ir ypač bolševikų frakcija stovėjo griežtai už 'didžiąją ir nedalomą Rusiją', LSDP "Ma-

Juozas Žygas

nifestas" reiškė toli einantį politinį separatizmą. Svarbesnėmis progomis vis pakartojamas nepriklausomos, demokratiškos, laisvai susifederavusios Lietuvos šūkis nepatiko rusų socialdemokratams: LSDP darėsi rusų socialdemokratijai "nesava", "nacionalizmu" įtartina organizacija (Steponas Kairys - Tau, Lietuva, psl. 39)". Dabar Rusijoje komunistams vėl pradedant įsigalėti ir sugražinus senąjį sovietinį himną, nereikėtų per ružavus akipius žiūrėti ir tikėti, kad Rusija pasitaisė ir daugiau jau nebėra pavojinga. Apie demokratiją kalbėdama ir nekaltą avinėlių vaidina. Ji pas save stabdo laisvą spaudą, radiją ir televiziją. Viskas turi būti naujai perorganizuotos ir kitaip pavadintos KGB žinioje, kurios buvęs šefas, dabar jau tapęs "demokratu", žudo nekaltus žmones Čečėnijoje. Ir tuo pačiu metu kalba apie mažumų teises, kurias Rusija pasižada visais būdais ginti. Bet tai tėra taikoma tik rusiškai mažumai, kuri faktinai nėra jokia mažuma, bet "Trojos arklys".

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

pramonei. Sutartis liečia atmosferos teršimą.

• **Makedonijos prezidentas** Trajkovski atskubėjo į Vašingtoną su skundais, kad jo dviejų milijonų valstybėje sukilo albanai, čigonai ir piktose demonstracijose bando sustabdyti šalies pažangą. Valsybės sekr. C. Powell ramino prezidentą, žadėjo Makedonijai ekonominę paramą ir patarė sugyventi draugiškai su Serbija, kuri dabar tvarkosi demokratiškai.

• **Turkijos kalėjimuose** žmoniškesnio elgesio reikalaudami 26 kaliniai paskelbė bado streiką. Žmogaus teisių gynėjai tvirtina, kad visoje Turkijoje nevalgo, tik geria saldų vandenį, apie 800 kalinių.

• **Prez. Bush** sudarė naują komisiją, kuri svarstys Socialinės apdraudos ateitį. Komisijoje yra aštuoni respublikonai ir aštuoni demokratai. Vadovauja buvęs New York senatorius Daniel Patrick

Moynihan ir Richard Parsons, respublikonas, Time Warner vadovaujantis direktorius. Pensininkų organizacijos AARP vadovas pasmerkė šią komisiją, spėliodamas, kad ji palaikys prezidento planus investuoti socialinės apdraudos mokesčius į akcijų biržas, ne į centrinę socialinio draudimo išdą. Spėliojama, kad komisija siūlys pilną pensiją mokėti ne nuo 65 metų, bet nuo 67.

• **Californijoje** federaliniai agentai suėmė 11 ukrainiečių mafijos narių ir dar ieško dešimties. Jie kaltinami nelegalios imigracijos nusižengimais. Tai mafijozų grupei vadovavo Serge Mezheritsky, 35 metų ir Tatjana Komisaruk, 49 m. Gruputė atgabendavo už nemažą pinigų sumą Ukrainos išeivius į Meksiką, o iš čia jie atvykdavo į JAV. Spėjama, kad tuo būdu atvyko apie 2000 nelegalių imigrantų. Jie turėdavo mokėti gaujai apsaugos pinigus. Daug jaunų merginų buvo verčiamos tapti prostitutėmis.

• **Darbo departamentas** paskelbė, kad balandžio mėn. Bedarbių nuošimtis pakilo iki 4.5%. Tai yra aukščiausias pakilimas nuo 1991 m.

• **Vyriausybės švietimo komisija** paskelbė, kad New Yorko priemiesty Scarsdale mokyklose "streiką" paskelbė mokyklų vaikai. Jie atsisakė dalyvauti egzaminuose, kuriuos įvedė naujoji vyriausybė. Mokinius palaiko jų tėvai ir kai kurių mokyklų mokytojai. Egzaminų tikslas buvo išaiškinti, kurios mokyklos yra "stiprios ir kurios "silpnos".

• **Italijos Modina mieste** teismas atidėjo bylos nagrinėjimą, nukreiptą prieš pasaulinio garso dainininką Luciano Pavarotti. Tenoras kaltinamas pajamų mokesčių nuslėpimu. Jis nesumokėjęs mokesčių 1989-1995 laikotarpyje. Jam gresia trys metai kalėjimo. Pavarotti jau pažadėjęs sumokėti valdžiai 11.3 mil. dolerių.

Nukelta į 5 p.

LIETUVA IR PASAULIS

• SEIMO PIRMININKAS BERLYNE

Berlynas/Vilnius, gegužės 10 d. (ELTA). Seimo Pirmininko Artūro Paulausko vadovaujama parlamentari delegacija Berlyne turėjo progos padiskutuoti su Vokietijos Bundestago Laisvosios demokratų partijos frakcijos pirmininko pavaduotoju užsienio politikos ir saugumo klausimais Klaus Kinkel dėl jo pozicijos Baltijos šalių narystės NATO klausimu.

Šis susitikimas nebuvo numatytas oficialioje vizito darbotvarkėje ir įvyko K.Kinkel iniciatyva. Laisvosios demokratų partijos frakcija Bundestage turi 43 vietas iš 639.

Kaip teigiama Eltai perduotame Seimo spaudos tarnybos pranešime, buvęs VFR užsienio reikalų ministras (1992-1998 m.) liberalas K.Kinkel pritaria Baltijos valstybių priėmimui į Šiaurės Atlanto sąjungą antrajame plėtros etape. Bet, jo manymu, tai reikėtų daryti "ne dabar", o tada, kai Rusijoje susiklostys palankesnė teisinė ir demokratinė padėtis.

Išklausęs tokių argumentų, Seimo Pirmininkas A.Paulauskas pertraukė pašnekovą klausimu "iki kada nukelti?". Parlamento vadovas pabrėžė, kad tokiu atveju tektų ilgai laukti už NATO zonos ribų. Delegacijos nariai kategoriškai nepritarė buvusio VFR užsienio reikalų ministro nuomonei, jog šiuo metu Lietuvą pakviečiant į NATO komplikuosios jos geri santykiai su Rusija, ir atmetė K.Kinkel eksponuojamą buvusio Rusijos ministro pirmininko Jevgenijaus Primakovo neigiamą poziciją dėl Baltijos valstybių priėmimo kaip pasenusį argumentą.

Pasak Seimo spaudos tarnybos, K.Kinkel sutiko, jog Baltijos valstybės reikėjo priimti į NATO iš karto, kai jos atkūrė nepriklausomybę - prieš 10 metų.

Seimo Pirmininkas A.Paulauskas nesutiko su K.Kinkel pozicija, jog Lietuvai tapus NATO nare Rusija būtų atskirta nuo Europos saugumo architektūros kūrimo. Rūpintis pastovumu yra bendras demokratinų šalių interesas.

• TARPTAUTINIS VALIUTOS FONDAS PRIPAŽIŖTA ŠALIES EKONOMINĘ PAŽANGĄ

Vilnius, gegužės 10 d. (ELTA). Per pastarąjį laikotarpį Lietuva pasiekė ekonominės pažangos, ketvirtadienį susitikime su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi pabrėžė Tarptautinio valiutos fondo (TVF) II Europos departamento misijos direktorius John Odling-Smee, praneša ELTA. Jis taip pat pateikė V.Adamkui prevencinės sutarties su fondu įgyvendinimo rezultatus. Svečias atkreipė dėmesį, kad Lietuva ir ateityje turėtų vykdyti griežtą biudžeto politiką bei vidutinio laikotarpio reformas. Pokalbio dalyviai taip pat pasikeitė nuomonėmis savivaldybių finansinės padėties, investicijų ir verslo klimato gerinimo bei pinigų politikos klausimais.

TVF pareigūnai teigiamai įvertino Lietuvos taupomojo banko ir "Lisco" privatizavimą bei pažymėjo, kad užsienio investuotojų pasitikėjimas mūsų šalimi auga. Šalies vadovas, savo ruožtu pritarė TVF atstovų nuomonei dėl vykdytinų reformų šalyje, ypač akcentuodamas energetikos sektoriaus restruktūrizavimo svarbą.

• AMERIKOS ŽYDAI VERTINA LIETUVOS PASTANGAS

Amerikos žydų bendruomenės atstovai palankiai vertina Lietuvos pastangas atkuriant istorinį teisingumą.

Vašingtone gegužės 4 d. Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, Lietuvos prezidento konsultantas Česlovas Okinčycas bei Lietuvos tarptautinės istorinės komisijos, skirtos įvertinti nacių ir sovietų okupacinių režimų padarytus nusikaltimus Lietuvoje, pirmininkas Emanuelis Zingeris susitiko su grupe Amerikos žydų komiteto narių, pranešė Užsienio reikalų ministerija. Amerikos žydų komiteto grupės atstovai palankiai atsiliepė apie Lietuvos pastangas atkuriant istorinį teisingumą ir išreiškė viltį, kad dialogas tarp dviejų tautų stiprės ir toliau.

Kreipdamasis į susitikimo dalyvius, V.Ušackas sakė, kad šiandien Lietuva kuria atvirą visuomenę, laisvą nuo senų prietarų ir mitų. Lietuvos ateitis aiškiai projektuojama Europos vertybių ir ūkio erdvėje, kurioje antisemitizmo, neapykantos kitų kultūrų ir kitokio mąstymo žmonėms apraiškos yra svetimos ir netoleruojamos.

Lietuvos atstovai supažindino Amerikos žydų komiteto narius su Lietuvos pasiekimais atkuriant istorinį teisingumą ir pažymėjo, kad Lietuva yra suinteresuota plėsti kultūrinius, ekonominius ir politinius ryšius tarp dviejų tautų bei pasisakė už naujų bendradarbiavimo formų tarp Lietuvos ir JAV paiešką. Susitikimo metu taip pat buvo pasiūlyta skatinti lietuvių ir žydų jaunimo mainus.

Nukelta į 5 p.

LIETUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Susirinkime kalba Lietuvos ekonominės plėtros agentūros direktorius Vytautas Gruodis

tuva, jeigu reikėtų viską pradėti nuo pradžių, atsako teigiamai.

Pati didžiausia problema yra ta, kad užsienio investuotojai dar mažai apie Lietuvą žino. Pamatę viską savo akimis, jie dažnai sako, kad Lietuva yra geriausiai saugoma Europoje paslaptis. Deja, ir Vyriausybė šiuo metu daugiau priversta rūpintis krizių vadyba ir neturi kada pagalvoti apie tai, kad "reikia investuoti į investicijas". Tačiau nežiūrint valdžių kaitos, savo politika Lietuva yra labai pastovi šalis. Deja, žiniasklaida čia taip pat neatlieka teigiamo vaidmens, nes dėl savo pačios populiarumo pernelyg vaikosi sensacijų, skandalų, detektyvinių istorijų. Tik "Verslo žinias" V. Gruodis nurodė kaip vienintelį šia prasme gerą leidinį. Nors matoma daug su reformomis susijusių sunkumų ir jos nevyksta taip greitai kaip norėtųsi, visgi, jos vyksta daug sėkmingiau negu daugelyje kitų Rytų Europos regionų. Pagrindiniai trūkumai - vis dar nenusistovėję įstatymai, biurokratijos savivalė, korupcija.

Taip pat V. Gruodis pasiūlydė savo institucijos internetinės svetainės (<http://www.lda.lt/>) populiarumu ir kokybe. Tarptautiniu vertinimu tarp 150 šalių analogiškų institucijų internetinių svetainių ji buvo pripažinta antra geriausia po Pietų Korėjos, o tai reiškia, kad yra pirma Europoje.

Susitikime dalyvavusi Lietuvos garbės konsulė Clevelande Ingrida Bublienė pritarė išsakytoms mintims, kad Lietuva mažai populiarinama, labai svarbu atsivežti verslininkų iš pasaulio betarpiškam susipažinimui su vietinėmis galimybėmis. AgroBalt parodos metu Ingrida užiminėjo Ohio valstijos delegaciją su jos žemės ūkio vyriausiojo vadovu (prilygtų žemės ūkio ministru). Visi svečiai turėjo kuo stebėtis ir rasti pagrindo tolimesnių bendradarbiavimo planų kūrimui. Ir pati Ingrida negalėjo patikėti, kad Kaune egzistuoja toks modernus pieno tikrinimo centras, kokio ji nematė ir Amerikoje.

Pabaigoje Klubą pirmininkas Edmundas Kulikauskas trumpai papasakojo apie draugijos "Pilis" veiklą, apie organizuojamą ekskursiją į Karaliaučius, pavaišino susirinkusius "Valdovų rūmų" saldainiais.

Zilvinas Beliauskas
Direktorius

Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas bei kiti diplomatai susitiko su grupe Amerikos žydų komiteto narių. Susitikime dalyvavo Lietuvos prezidento konsultantas Česlovas Okinčycas bei Lietuvos tarptautinės istorinės komisijos, skirtos įvertinti nacių ir sovietų okupacinių režimų padarytus nusikaltimus Lietuvoje, pirmininkas Emanuelis Zingeris.

R. Kačinsko nuotr.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Atkelta iš 2 p.

E. Palavinskas žurnalistus informavo, jog artimiausiu metu Vyriausybė turi nuspręsti, ar žemės administravimo klausimus paliks spręsti ŽŪM, ar perduos Aplinkos ministerijai. Tačiau E. Palavinskas negalėjo užtikrinti, kad šią funkciją perdavus Aplinkos ministerijai ji sugebės geriau ir griežčiau prižiūrėti žemės reformą.

Aplinkos ministerijoje surengta spaudos konferencija buvo atsakas į Lietuvos žaliųjų judėjimo surengtą protesto akciją "Stabdyk chaosą gamtosaugoje".

Tuomet Lietuvos žalieji kaltino Aplinkos ministeriją "visišku savo funkcijų neatlikimu ir gamtos nesaugojimu".

■ VADŲ KURSAI

Krašto apsaugos savanorių pajėgose prasidėjo kuopos

vadų kursai, kuriuos veda Švedijos gvardijos mokymo centro instruktoriai.

Iki gegužės 18 d. vykstančiuose kursuose treniruojasi 20 Krašto apsaugos savanorių pajėgų karių - po 2 iš kiekvienos KASP rinktinės, pranešė KAM.

Švedijos karininkai Lietuvos savanorių pajėgų karius moko teritorinės gynybos. Teorijos mokymai vyks mokymo centre Vilniuje, o praktinės pratybos - KASP majoro V. Bulvičiaus mokymo centre Raudondvaryje.

Pagal mokymų legendą kurso kariai bus užpulti prieš, kurio pajėgos daug stipresnės už užpultųjų. Savanorių užduotis - padaryti kuo daugiau nuostolių priešui, naikinti jų aprūpinimą, kitaip tariant, sustabdyti priešą, kad reguliariosios pajėgos galėtų jį sumušti.

Atkelta iš 3 p.

• **Birželio 8 d. Irano prez.** rinkimuose kandidatais paskelbė 63 kandidatai, jų tarpe dvi moterys. Antram terminui kandidatūrą paskelbė ir dabartinis populiarus prezidentas Mohammad Khatami.

• **Popiežius Jonas Paulius II** lankydamas Graikiją savo kalboje atsiprašė Graikų ortodoksų Bažnyčios už katalikų nuodėmes praeityje.

■ LIETUVOS IR LENKIJOS ATSTOVAI APTARĖ NATO PLĖTRĄ

Varšuvoje viešėjęs Lietuvos UR viceministras Evaldas Ignatavičius gegužės 7 d. susitiko su Saugumo biuro prie Lenkijos prez. vadovu Mareku Siwecu.

Susitikime kalbėta apie NATO plėtrą ir abiejų šalių veiksmus šioje srityje. Lietuva suinteresuota pasinaudoti Lenkijos patirtimi, kai į šį procesą aktyviai įsijungė Amerikoje gyvenantys lenkai, užvėrę

Popiežių sutiko ortodoksų vadovas arkivyskupas Chrysostoulos. Abiejų Bažnyčių vadai pasirašė pareiškimą, kuris smerkia smurtą, skaldymą ir fanatiškumą vardan tikėjimo. Policija prižiūrėjo Atėnų gatves, kuriose demonstravo graikai, nusistatę prieš Vatikaną.

• **Jungtinių Tautų** Žmogaus teisių komisijoje, veikiančioje Ženevoje, yra 53

nariai. Komisijai teko išrinkti tris valstybes į naują sudėtį. Be didelių debatų buvo išrinktos Prancūzija, Austrija ir Švedija. Pirmąsyk nuo 1947 m. žmogaus teisių komisijoje nėra JAV-jų, tačiau savo vietas išlaikė Sudanas, Libija ir Sierra Leone, kurios dažnai yra kaltinamos žmogaus teisių pažeidimais. JAV ambasadorius pareiškė savo nusivylimą.

Baltuosius rūmus laiškais, raginančiais priimti Lenkiją į sąjungą.

E. Ignatavičius taip pat susitiko su Lenkijos UR viceministre Barbara Tuge-Erecinska. Abu jie yra savo šalių vyriausybių bendradarbiavimo tarybos nacionaliniai koordinatoriai.

Numatyta, kad birželio pabaigoje įvyks Lietuvos ir Lenkijos premjerų susi-

tikimas. Tą patį mėnesį Vilniuje įvyks didelė tarptautinė konferencija, skirta Lietuvos ir Lenkijos diplomatinio santykių atkūrimo 10-mečiui.

Šį mėnesį numatomos abiejų šalių URM konsultacijos apie bendradarbiavimo su Karaliaučiaus sritimi galimybes, Lietuvai ir Lenkijai besiruošiant į ES.

Žinias slunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras

Atkelta iš 4 p.

Lietuvos bandymai įvertinti prieštarą praeitį sukelia nemažai prieštaravimų Lietuvoje ir užsienyje. 1998 metais prezidento Valdo Adamkaus iniciatyva įsteigta Tarptautinė istorinio teisingumo komisija. Komisijos veikloje dalyvauja autoritetingi ekspertai iš Lietuvos, JAV, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Izraelio. Komisija tiria ir vertina nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimus Lietuvoje.

Dėl Lietuvos įstatymų ypatumų teismuose kelerius metus buvo vilkinamos holokausto bendrininkų bylos.

Praėjusios kadencijos Seimui padarius Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus, atsirado galimybė genocido bylose kaltinamuosius teisti už akių, kai jie vengia atvykti į Lietuvą arba dėl sveikatos priežasčių stoti prieš teismą.

Šiomet Lietuvos teismas pripažino kaltu dalyvavus vykdant genocidą buvusį naciams pavaldžios Lietuvos saugumo policijos vadovo pavaduotoją 93 metų Kazį Gimžauską, tačiau jam ne-skirta bausmė, nes jis serga nepagydoma psichikos liga.

Be to, tiriamos ir sovietų okupantų nusikaltimų bylos. Praėjusią savaitę Šiaulių teismas už akių nuteisė kalėti iki gyvos galvos šiuo metu Rusijoje gyvenantį buvusį NKVD karininką 87-erių metų Petrą Raslaną, kuris pripažintas kaltu dėl civilių gyventojų žudynių Rainiuose 1941 metais organizavimo.

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir neužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jums, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

LOS ANGELES, CA

ROSSINI STABAT MATER

Petras Maželis

Verbų sekmadienis. Pilna bažnyčia parapijiečių po paskutinio rekolekcijų pamokslo susikaupe laukę "Stabat Mater" atlikėjų. Stipriais plojimais klausytojai pasitiko iš abiejų altoriaus pusių ateinančius choristus, solistus, vargonininką ir stipriai sužė užtarnautais plojimais pasirodžiusį dirigentą.

Muzikas Viktoras Ralys, dar tebestudijuodamas muziką ir chorvedybą Queens College School of Music, jau buvo vargonininkas ir chorvedys Brooklyn Annunciation baž-

chorui, rado jį gana apsnūdusį, giedantį tas pačias ir to paties kompozitoriaus giesmes. Pilnas energijos ir kūrybinių minčių per trumpą laiką chorą atgaivino. Koncertiniai pasirodymai "Septyni Kristaus paskutiniai žodžiai" su vietiniais solistais žavėjo klausytojus. Beveik pensininkų choras pasipildė naujais dainininkais. Muzikas Viktoras Ralys yra neišsemiamos energijos - vadovauja Lietuvių dienoms, dirba su šokių ansambliu Spinduliu, atlieka įvairias

Šv. Kazimiero parapijos choras ir solistai po koncerto prie didžiojo altoriaus. Ketvirtas iš kairės - muzikas Viktoras Ralys, šalia - parapijos klebonas dr. msgr. Algirdas Olšauskas.

Prie vargonų (iš kairės): vargonininkas Virginijus Barkauskas, tenoras Vaidas Vyšniauskas, bosas Liudas Norvaiša, mezzosopranas Danutė Mileika ir sopranas Rasa Bobelytė-Brittain.

nyčioje (1978-89), vadovavo vyrų chorui Perkūnas, vokaliniam ansambliui Harmonija, dirigavo Romberg'o operetę "Studentas princas". Prieš vienuolika metų atvykęs į Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčią vargonauti ir vadovauti

programas įvairiems minėjimams.

Rossini "Stabat Mater" buvo rizikingas iššūkis ir dirigentui, ir chorui. Solistai buvo: tenoras Vaidas Vyšniauskas, dainuojantis Lietuvos Valstybinėje Operoje,

dainavęs ir Čikagos lietuvių operoje; bosas Liudas Norvaiša, Lietuvos operos solistas; sopranas Rasa Bobelytė-Brittain, gyvenanti New Yorke; mezzosopranas Danutė Mileika, baigusi studijas Vilniaus Muzikos Akademijoje,

vargonininkas Virginijus Barkauskas, studijavęs Kauno Akademijoje, vėliau Vilniuje, įsigijęs Masters laipsnį Indianos St. Joseph College, dabar vargonininkas Transfiguration bažnyčioje Maspeth, NY. Ir beveik 40-ties ištvermingasis choras.

Choras ir solistų kvartetas gieda Stabat Mater Dolorosa. Klausytojai, tarsi bažnytinės pelytės, sustingo. Atrodė, lyg bažnyčia buvo tuščia. Tenoro Vaido Vyšniausko arija užpildė dramatinio tenoro spalvomis bažnyčios skliautus. Bosas Liudas Norvaiša savo arijas atliko užtikrintai, nepagalėdamas nei forte, nei piano. Abi solistės: Rasa Bobelytė-Brittain ir Danutė Mileika savo duetuose sustingdė klausytojus. Čia didelę muzikinę naštą nešė choras - visur skambėjo tiksloji harmonijoje, galėjai jausti kiekvieno dainininko atsakomybę, atidžiai sekant dirigento

mostus. Finale choras buvo pačiame pasididžiavime Amen, in sempiterna seacula buvo choro jausmų ir muzikinio susikaupimo aukščiausia viršūnė. Ir vėl stebėjomės, kiek vienas žmogus gali nuveikti. Tai Viktoras Ralys, mūsų parapijos gyvasis sidabras.

Visą Rossini "Stabat Mater" kantatą apvainikavo vargonininkas Virginijus Barkauskas. Vargonų palyda buvo tiksli parama ir solistams, ir chorui, o vargonų muzikos interpretacija parodė, kokius gerus vargonus turi Šv. Kazimiero bažnyčia. Genialius pirštus vargonai jaučia.

Baigus koncertą, ant kojų pakilę klausytojai kėlė ovacijas, rodė didelį dėkingumą už choro ir jo dirigento ryžtą suburti balsines jėgas ir padovanoti neužmirštamą koncertą.

CLEVELAND, OH

JURGINĖS PADANGĖJE

Šv. Jurgio gegužės mėnesio savanoris virš dvidešimties metų yra šios parapijos narys. Tame laikotarpyje jis padėjo parapijai įvairiais būdais. Kas ketvirtadienį jis padeda vakare prie Bingo lošimų. Šeštadienio vakarinėse Mišiose jis yra vienas iš Eucharistijos dailintojų. Be šių darbų jis dažnai padeda parapijai teisiniais reikalais. Jo teikiami patarnavimai ir įnašai parapijai padarė Jurginę saugesnę ir rūpestingesnę bendruomenę. Mes didžiuojamės skelbdami Joną Bacevičių mūsų Parapijos Gegužės Mėnesio Savanoriu.

Dabar jau priimamos Mišių aukos 2002 metams. Pasirinktų Mišių datas ir aukas galite siųsti paštu klebonijon arba asmeniškai po savaitgalio Mišių įteikti.

Gegužės 13 d., sekmadienį, Motinos buvo pagerbtos 10:30 val. ryto Mišiose. Po Mišių parapijos taryba rengė salėje Motinoms pagerbti priešpiečius.

Pavasariui prasidėjus mes vėl dairomės savanorių talčininkų šventoriui tvarkyti. Talkininkai yra kviečiami kreiptis į kun. Juožą Bacevičių.

Ger.J.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35.

PUSEI METŲ - \$20.

PIRMA KLASĖ - \$58.

ORO PAŠTŲ Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

CHICAGO, IL

SPORTINIAIS ĮVYKIAIS TURTINGA SAVAITĖ

Edvardas Šulaitis

Jau seniai Čikagos ir apylinkių lietuviškoje padangėje regėjome tiek daug sportinių renginių ir matėme tiek daug lietuviškojo jaunimo. Balandžio 23 d. vakare į Čikagą atskrido patys tolimiausieji svečiai - net dvidešimties žmonių grupė iš Lietuvos. O balandžio 27 d. čia pradėjo važiuoti jaunieji krepšininkai iš įvairių JAV bei Kanados miestų. Jie čia rinkosi į metinę Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo sporto šventę, ruošiamą kiekvieną pavasarį įvairiose šio kontinento vietovėse.

Pirmoji savo programą balandžio 25 d. vakare pradėjo iš Vilniaus atvykusi Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos keturiolikmečių komanda. Ji pirmame susitikime išbandė

jėgas Lemonto gimnazijos sporto salėje prieš šeiminikus - ASK "Lituanicos" bendraamžius. Na ir koks buvo didelis žiūrovų nustebimas, kai pergale išplėšė vietiniai jaunieji žaidėjai, nepabijoję didžiais titulais pasipuošusių "marčiulioniukų".

Kuomet baigminis rungtynių rezultatas rodė 60-57, nelabai kas net norėjo tikėti. Ypatingai žinant, jog prieš du metus Čikagoje, o pernai ir Lietuvoje šių komandų susitikimai baigėsi vilniečių pergalėmis. Tačiau šiemet ši tradicija jau buvo sulaužyta ir gal ateityje "marčiulioniukai" labiau vertins čikagiečių sugebėjimus.

"Lituanicos" naudai daugiausia taškų pelnė greitas ir

atkaklus Julius Gylys, svečiams įmetęs 19 taškų, o taip pat ir aukštaūgis, ne taip seniai iš Lietuvos atvykęs jaunuolis, Dainius Marčauskas, kurio sąskaitoje buvo 21 taškas. Šis, už Argo gimnaziją žaidžiantis jaunas žaidėjas, yra kilęs iš krepšininkų šeimos: jo sesutė Iveta, dar tik praėjusį rudenį pradėjusi mokytis Illinois universitete Urbanoje, jau žaidžia pagrindiniame jo moterų rinktinės penketuke. "Marčiulioniukų" eilėse puikiai užsirekomendavo Nerijus Kliukas, sumetęs 22 taškus.

Ketvirtadienio vakare svečiai iš Vilniaus lankėsi buvusio garsiojo Amerikos krepšininko Michael Jordan

Nukelta į 7 p.

tėvo -James Jordan vardu pavadintame pastate Čikagoje ir sužaidė su ten veikiančio juodaodžių krepšinio entuziastų klubo jaunuoliais. Prieš dvejus metus "marčiulioniukai" ten pralaimėjo, ši kartą iškovojo pergalę, įveikę varžovus rezultatu 41-39.

Pirmame kėlinyje lietuviai vedė 20-10, bet kiek vėliau pavargo ir juodaodžiai iki baiginio pirmojo kėlinio švilpuko jau buvo priartėję 21-22. Po pertraukos, kelis kartus varžovai net nežymiai buvo persvėrę rezultata. Tačiau rungtinių pabaigoje vilniečiai susiėmė ir laimėjo. Kaip atrodė, "marčiulioniukai" jau pradeda atrasti save ir

važiavusiųjų jaunųjų krepšininkų.

Kanados lietuvių jaunimo rinktinė buvo nugalėta 96-65, o Amerikos jaunieji net nelabai įtikėtinu rezultatu - 88-45. Po pirmojo viešnagės susitikimo, kuomet vien tik "Lituanicos" jaunieji įstengė nugalėti svečius, buvo tikimasi, jog ir šiose rungtynėse čikagiečiai, sustiprinti Detroito bei Clevelando krepšininkais, bus gana lygiaverčiais varžovais. Tačiau išėjo priešingai, nes "marčiulioniukai" šį kartą, pilnai atsigavę po varginančios kelionės per Atlantą, jau buvo nesulaukomi ir vykusiai pademonstravo savo meistriskumą.

linio "Warriors" ekipą - 74-46.

Iš šių dviejų rungtynių pirmadienio vakaro susitikimas vilniečiams buvo gana lengvas ir jie čia buvo aiškūs aikštelės šeimininkai. Pirmą kėlinį baigė 51-16 savo naudai, antrame leido dažniau pažaisti ir antrojo penketuko žaidėjams, nes matė, jog varžovai nepavojingi. Iš svečių tarpo labiausiai pasižymėjo Nerijus Kliukas su 16 taškų. Tomas Balčėtis pridėjo 13, o Vytautas Valiulis - 12.

Buvo galvota, kad paskutinis susitikimas prieš "Warriors" ekipą bus sunkus, nes ta komanda savaitę prieš šias rungtynes buvo laimėjusi II vietą Illinois AAU jaunimo

Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas sveikina jaunuosius krepšininkus iš JAV, Kanados ir Lietuvos balandžio 28 d. Lemonte.

ISPŪDINGOS Š. AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO KREPŠINIO ŽAIDYNĖS

Dvi dienas - balandžio 28 ir 29 d. užtrukusios 2001 m. ŠALFASS-gos lietuvių žaidynių krepšinio varžybos sutraukė net 50 komandų ir apie 500 jaunųjų krepšinio entuziastų. Daugiausia - 22 komandas išstatė varžybų organizatoriai - Čikagos ASK "Lituanicos" klubas. Jis taip pat laimėjo ir daugiausia pergalių ir čempionų titulų. Čikagiečiai nusinešė 6 pirmąsias vietas iš aštuonių galimų. Clevelando "Žaibas" čia buvo atsiuntęs 8 komandas, tačiau jiems pirmųjų vietų pelnyti nepavyko. Tik Toronto "Vyties" merginos krepšinyje iškovojo du čempionų titulus.

Berniukų B klasėje pirmaisiais buvo "Lituanica", antroje vietoje palikę Detroito ir Clevelando jungtinės komandos atstovus. Berniukų C klasėje antroje vietoje ėjo Hamiltono Kovas", o trečioje - Clevelando "Žaibas". Iš viso buvo sužaista apie 100 rungtynių. Pagrindinė žaidynių vieta buvo Lemonto High

School pastatas, kur buvo įrengtos 5 aikštelės.

Atidarymo metu vyko dalyvių paradas, kurio priekyje ėjo svečių iš Lietuvos komanda. Atidarymą pravedė Jūratė Zubinienė, o JAV, Kanados ir Lietuvos himnus sugiedojo Dalė Lietuvninkienė. Invokaciją sukalbėjo sesuo vienuolė Laima, kuri beje buvo ir vienos "Lituanicos jaunųjų krepšinio komandos trenerė.

Susirinkusiuosius čia sveikino ir naujasis Lietuvos ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas, kuris, beje, ir pats yra krepšininkas. Dar tik vos atvykęs į Vašingtoną jau jis spėjo įsijungti į tenyškščią "Vėjo" krepšinio komandą. ŠALFASS-gos vardu sveikino valdybos vicepirmininkas Marius Gudinskas iš Hamiltono, kuris perskaitė ir pirmininko Audriaus Šileikos sveikinimo laišką. Šiose žaidynėse taip pat dalyvavo ir ŠALFASS-gos ilgametis gen. sekretorius Algirdas Bielskus iš Clevelando.

"Lituanicos" mergaičių B klasės komanda Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių krepšinio varžybose užėmė II vietą.

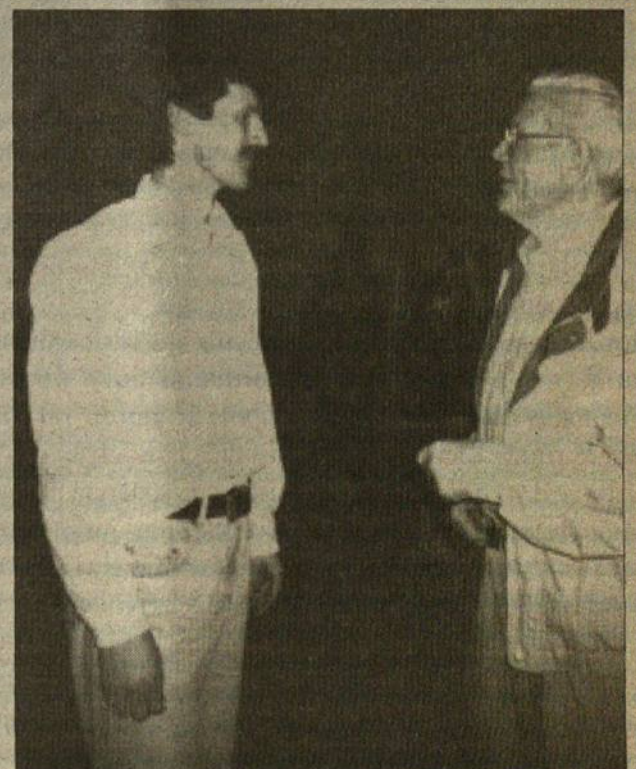
Illinois gubernatoriaus George H. Ryan atstovai įteikė Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos komandai sveikinimą. Iš kairės: Laura Green, Margeret Boloz, Pat Michalski, gubernatoriaus asistentė tautybių reikalams, Penny Kendall, Zita Grigonienė ir kiti su krepšininkais.

tolimesni susitikimai jiems dar bus geresni.

Balandžio 28 d. popietėje Lemonto gimnazijos sporto salėje jie kovojo prieš Kanados lietuvių rinktinę, o sekančią dieną sekmadienį juos egzaminavo geriausi žaidėjai iš Amerikos padangės. Rinktinės buvo sudarytos iš tų savaitgalį į Čikagą su-

Paskutinės dvejų rungtynės, kurias "marčiulioniukai" žaidė prieš amerikiečių komandas, svečiams irgi buvo gana lengvos. Balandžio 30 d. Lemonto HS sporto salėje "marčiulioniukai" įveikė Naperville "Wildcats" ekipą 94-40, o sekantį vakarą, jau paskutinėse rungtynėse, ir Il-

varžybose. Bet ir čia vilniečiai buvo nesulaikomi ir nesulaukė tikėto pasipriešinimo. Per šį susitikimą "marčiulioniukų" naudai taškus pelnė: N. Kliukas 25, A. Paškevičius 13, T. Prancilauskas 10, M. Pocius 9, T. Balčiūnas 8, V. Valiulis 7. Taip pat žaidė, bet liko be taškų T. Balčėtis.

Čikagos lietuvių visuomenininkas Bronius Siliūnas (dešinėje) kalbasi su Š. Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunųjų krepšininkų komandos vyr. treneriu Rolandu Peniku.

E. Šulaičio nuotraukos.

LAIŠKAI

NEBŪK NAIVUS!

Mielas skaitytojau, jeigu jūs buvote paveiktas straipsnių, aprašančių Lietuvos našlaičių gyvenimą, jeigu jūs buvote sugraudintas liūdnu veideliu, gailiai žvelgiančių iš nuotraukų, jeigu jūs neradote sau vietos namuose, paskaitęs aprašymus apie gyvenančius šiukšlynuose, paliktus be priežiūros, alkanus, pelių apgraužtus, kankinamus, sužalotus, nužudytus, sudegusius, paliktus sušalti, parduodamus vaikus ir, jeigu jūs esate vienas iš tokių skaitytojų, kuris nori ne tik tokius straipsnius paskaitęs padūsauti it padejuoti, bet nori kaip nors padėti Lietuvos našlaičiams, tada šis draugiškas perspėjimas skirtas jums. Jeigu jūs nuspręsite šelpiti našlaičius Lietuvoje pinigais per tokias labdaros organizacijas, kaip "Lietuvos našlaičių globa", kuri tiesiogiai (o ne per valstybines įstaigas) parūpina smarkiausiai vargstančių šeimų vaikams šiltus pietus mokykloje ar batus ar sąsiuvinus

ir t.t., tai tikrai labai palengvinsit labiausiai likimo nuskriaustų žmonių dalį.

Bet, jeigu skaityti straipsniai ir matytos nuotraukos paskatins jus žengti "didesnį žingsnį" ir jūs pasiūlysit Lietuvos našlaičiams ne tik pinigų, bet ir savo namus, ir tėvus, ir išsilavinimą - pasiūlysit dalintis viskuo, ką patys turite, būsite labai nustebinti, kad jūsų pagalbos Lietuvos biurokratams nereikia. Taigi, mielas skaitytojau, kad nebūtumėte nemaloniai nustebintas po kelių metų laukimo, sugaišinto laiko, vėjais išleistų pinigų, ir nesijaustumėt ištrūkęs iš "biurokratinės mašinos" taip, kaip jaučiasi ištrūkęs iš vanago nagų aplamdytas ir suluošintas viščiukas, aš pateiksiu šiame straipsnyje faktus apie Lietuvos našlaičius, kuriuos gavau iš Lietuvos įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorės Giedrės Žentelytės 2001.04.04. Cituoju "Ivaidintų vaikų skaičius Lietuvoje

mažėja, nes paskutiniaisiais metais lietuviai daugiau ėmė globoti vaikus, o ne įvaikinti. Praėjusiais metais sumažėjo ir užsienio valstybių piliečių įvaikintų vaikų skaičius, bet tai lėmė objektyvios priežastys. Vienas iš jų - nuo 2000.02.28 iki 2000.08.01 įvaikinimas užsienio valstybių piliečiams Lietuvoje buvo sustabdytas. Per laikotarpį nuo 2000.08.01 iki 2001.01.01 užsienio valstybių piliečiai įsivaikino 24 vaikus Lietuvoje. Vaikų, kuriuos galima įvaikinti, kiekis žymiai nesikeičia ir jų labai nedaugėja. Šiuo metu įvaikinamų vaikų sąrašas yra apie 270 vaikų, iš kurių truputi daugiau nei šimtas yra jau globojami lietuvių šeimose ir artimiausioje ateityje bus įvaikinti. Du trečdaliai šių galimų įvaikinti vaikų yra vyresni nei 1 metų. Taigi, vaikų globos namuose auga labai daug vaikų, kurie dažnai negali augti savo šeimose dėl materialinių priežasčių, tačiau jie negali būti įvaikinami, kadangi turi tėvus. Lietuvių, pageidaujančių įsivaikinti vaiką(-us), sąrašas šiuo metu yra 155 šeimos/asmenys, o užsienio valstybių piliečių, pageidaujančių įsivaikinti

vaiką(us), sąrašas - 400 šeimų/atstovų".

Jeigu jūs galvojate, kad svarstant vaiko įvaikinimą į užsienį bus atsižvelgiama, kad jūs esate katalikai, lietuviai, kad šeimoje kalbate tik lietuviškai, kad prižadate įvaikintą vaiką išauginti lietuviu, kad jūsų šeimos draugai yra lietuviai, kad priklausote lietuviškai parapijai, kad ruošiatės būsimą vaiką leisti į lietuvišką mokyklą, kad net gal planuojate ateityje grįžti gyventi į Lietuvą, kad... Jūs naivūs. Dabartiniai Lietuvos įstatymai neatsižvelgia nei į vieną paminėtą aplinkybę ir nesuteikia jokios pirmenybės užsienyje gyvenantiems lietuviams prieš užsieniečius, įsivaikinant vaiką Lietuvoje. Tiesa, įvaikinimo įstaigos direktorė savo laiške mini, kad 2001 metų liepos mėnesį gal bus pakeisti įstatymai ir Lietuvos piliečiai, gyvenantys užsienyje ir turintys lietuvišką kilmę, tada galėtų būti "įrašomi į visiškai atskirą sąrašą ir turėtų pirmenybę įvaikinant". Čia aš labai didelį dėmesį kreipčiau į žodelį "gal", nes gal taip įvyks kaip manoma, o gal įvaikinimas bus

ir vėl į užsienio valstybes visiškai sustabdys neribotam laikui apie tai visai nepranešant jums.

Nutarimas įvaikinti yra ne vieno momento sprendimas, ir, jeigu šeima nusprendžia pradėti įvaikinimo procesą, ji pasineria į tai visa širdimi ir protu. Planuoja kitokią šeimos ateitį, perplanuoja visus savo prieš tai susikurtus planus, nes pradeda "matyti" savo šeimoje naują šeimos narį. Praėjus keliems laukimo metams ir tvirtai susigyvenus su naujais planais, yra labai sunku širdyje ir mintyse gimusį kūdikį "palaidoti", nes vieną dieną sužinai, kad tu buvai tik naivus ir leidaisi "vedžiojamas už nosies".

Taigi, nebūk naivus, prieš pradedamas investuoti į našlaičių gelbėjimą savo emocijas, pinigų, laiką gerai pasvarstyk. Lietuvių išmintis nesensta "dešimt kartų atmatuok ir tik tada kirpk". Ir dar perspėk draugus ir kaimynus amerikiečius, nes kiek teko girdėti, jiems bandymai įsivaikinti Lietuvoje kainuoja ne tik emocinius ir dvasinius pergyvenimus, bet dešimtimis tūkstančių didesnius pinigus.

Vitalija ir Jonas Dunciai

KULTURINĖ KRONIKA

PIRMASIS LIETUVOS IR LENKIJOS VALSTYBĖS KONSTITUCIJOS LIETUVIŠKAS LEIDIMAS

Gegužės 7 dieną Prezidentūroje pristatyta pirmą kartą lietuvių kalba išleista bendros Lietuvos ir Lenkijos valstybės 1791 m. gegužės 3-osios Konstitucija. Knyga išleista Lietuvos tūkstantmečio programos iniciatyva.

Leidinio pristatyme dalyvavo knygos sudarytojas Eligijus Raila, užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius, kultūros ministras Gintautas Kėvišas, Lenkijos ambasadorius Jerzy Bahr, istorikai, leidėjai.

V.Adamkus sakė, kad prieš 210 metų priimta Lietuvos ir Lenkijos valstybės Konstitucija įteisino esminę valstybės valdymo reformą ir padėjo pamatus naujai pilietinei visuomenei.

"Gegužės trečiosios Konstitucija atvėrė naują Lietuvos ir Lenkijos tautų istorinę perspektyvą. Lietuvoje ši perspektyva buvo brėžiama per visą 19 amžių ir

pagaliau tapo įgyvendinta paskelbus valstybės nepriklausomybę 1918 metų vasario 16 dieną", - sakė prezidentas.

Jis išreiškė viltį, kad naujai perskaityta 1791 metų Konstitucija padės įveikti ir tam tikrus istorijos suvokimo stereotipus. "Šios Konstitucijos įteisinta abiejų tautų valstybė buvo ne tik vieninga konstitucinė monarchija. Tai - lygiaverčių politinių partnerių valstybė, tai - mūsų valstybės tąsa, tai - gyva, reformų siekianti valstybė".

Gegužės 3-osios dienos Konstitucija buvo pirmoji Europoje ir antroji rašytinė Konstitucija pasaulyje po JAV. Konstitucija sudaryta iš įvado ir 11 straipsnių, jos sudėtine dalimi laikomas 1791 m. spalio 20 dieną priimtas Seimo įstatymas "Abiejų tautų tarpusavio įsipareigojimas", kuris tapo pagrindine Konstitucijos pataisa.

Ambasadorius J.Bahr, lietuviškai sveikindamas susirinkusiuosius, padėkojo už

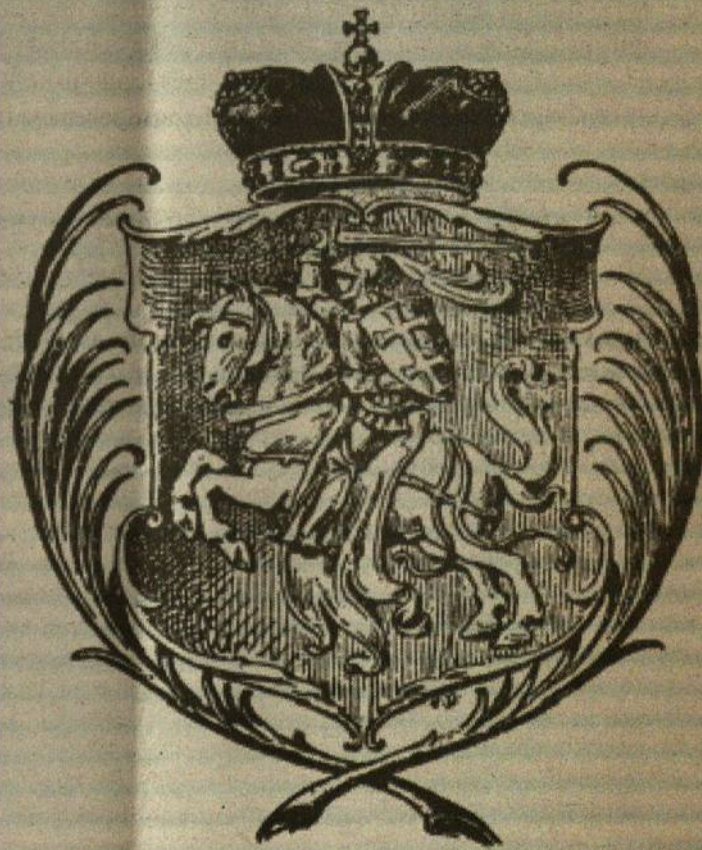
Lietuvos valdžios iniciatyvą, pažymint bendros Konstitucijos metines.

Knygos sudarytojas E.Raila apgailestavo, kad ilgą laiką dėl neva nelietuviško turinio ši Konstitucija buvo ignoruojama, nes joje nėra minimas Lietuvos vardas. Pasak jo, šis leidimas yra istoriografinių kolizijų pabaiga.

"1791 m. gegužės 3-osios Konstitucija" yra dvidešimt trečiasis leidinys, kurio leidybą parėmė arba inicijavo Lietuvos tūkstantmečio programa.

Pirmą kartą lietuviškai išleista bendra Lietuvos ir Lenkijos Konstituciją bus galima įsigyti knygynuose, tačiau didžioji 2 tūkst. egzempliorių tiražo dalis, pasak Lietuvos dailės akademijos prorektoriaus Adomo Butrimo, keliaus į viešąsias ir mokyklų bibliotekas.

Šiuo metu spaudai rengiami dar 14 leidinių, tarp kurių - istorikų Alfredo Bumblausko ir Edvardo Guda-

Retas Lietuvos herbo piešinys, paimtas iš "Kwartainik Litewski" (1910), kurio autorius yra Tadeusas Dmochovskis.

vičiaus "Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija", Vytauto Žalio "Diplomatas Statys Lozoraitis", "Krikščionybės istorija Lietuvoje" ir kitos.

Per pastaruosius trejus metus leidybos projektams

buvo skirta 921 tūkst. litų. Už šias lėšas išleisti leidiniai perduodami Lietuvos kultūros ir švietimo įstaigoms, šalies diplomatinėms atstovybėms užsienyje.

BNS

PO "MEILĖS ELIKSYRO" ČIKAGOJE

Lietuvių Opera baigė 45-ąją sezoną su Donizetti "Meilės eliksyro" operos spektakliu balandžio 29 d. Morton mokyklos salėje. Gausiai susirinkusi lietuviškoji visuomenės dalis išklause operą, palydėdama ją gausiais plojimais.

Jaunieji artistai ne tik puikiai dainavo, bet ir vaidino, atlikdami sunkias partijas: sopranas Nida Grigalavičiūtė, Klaipėdos operos solistė, Adinos partijoje, tenoras Edgaras Montvidas, Nemorino, baritonas Laimonas Pautienius, artistiška atlikęs Belcore rolę, o Sigitas Dirsė, nepakeičiamas Dulcamaros rolėje. Sopranas Lijana Kopūstaitė-Pauletti buvo puiki Giannetta. Didelis Operos choras, paruoštas Gitanos Snapkauskaitės ir Manigirdo Motekaičio, pasigėrėtinai dainavo kaimiečius.

"Meilės eliksyro" spektaklį užtikrintai dirigavo maestro Alvydas Vasaitis, diriguodamas artistams-solistams, chorui ir pilnam orkestrui.

Lietuvos valstybinės operos režisierius Eligijus Domarkas režisavo Čikagoje operą ir jo "Meilės eliksyro" solistai ir choras buvo labai gerai paruošti. Apšvietimą tvarkė Laima Day, o scenos priežiūrą Thomas Rusnak. Choreografas - Juozas Vansevičius.

Po spektaklio lietuviškoji

publika savo pasitenkinimą išreiškė gausiais plojimais.

Tradicija, kad Čikagoje po operos spektaklio būna koncertas. Tad ir gegužės 6 d. jaunimo centro salėje girdėjome Lietuvos jaunuosius solistus ir chorą.

Koncertą pradėjo Lietuvių Operos choras su Strausso Dūnojaus valsu, kurį sudainavo tik vidutiniškai, kaip tikri mėgėja. Daug geriau skambėjo Gitanos Snapkauskaitės diriguojamas Banaičio "Po aukštus kalnus" ir pirmojo veiksmo pabaiga iš Donizetti operos "Meilės eliksyras", kurį dirigavo muz. Alvydas Vasaitis.

Lietuvos solistai atiko didžiausią koncerto programos krūvį. Nida Grigalavičiūtė, sopranas, su Brazinsko Marcelės daina iš jo operos "Šnekučiai sudomino publiką; ji taip pat atliko ariją iš Nicolai "Vidzoro kūmūtės" ir duetus su tenoru Kęstučiu Alčiausku ir baritonu Laimonu Pautieniumi. Edgaras Montvidas, rudenį pradėsiantis dainuoti Covent Garden Operoje Londone, sužibo Tosti "Osole mio" ir ypač Čilea raudoje iš operos "Arliete". Pasigėrėtinai jo duetai su Nida Grigalavičiūte iš "Čigonų barono" operetės. Baritonas Laimonas Pautienius, kaip ir operoje, taip ir šiame koncerte stebino klausytojus, kai dainavo Schuberto "Der Lindenbaum" (Liepa) ir Mozarto serenadą iš

"Don Giovanni" operos. Jo duetai su Kęstučiu Alčiausku ir Nida Grigalavičiūte iš "Linksmosios našlės" sukėlė ovacijas. Lijana Kopūstaitė pateikė Mimi ariją iš Puccini "Bohemos", kurią ji galėtų dainuoti ir operos spektaklyje su deramu atlikimu. Sigitas Dirsė, bosas, žavėjęs Dulcamaros vaidmenyje "Meilės eliksyre", čia atliko Raudonikio "Tėvynę" ir Margirio ariją iš Klovos operos "Pilėnai" ir už tai jį palydėjo aplodismentų audra. Kęstutis Alčiauskas savo lyrinio tenoru su Don Otavio arija iš operos "Don Giovanni" susilaukė gausių publikos plojimų, o duetuose su Laimonu Pautieniumi iš Rossini operos "Sevilijos kirpėjas" ir iš Laharo "Linksmosios našlės" su N. Grigalavičiūte buvo nepakartojamas.

Operos moterų choras dar atliko Barkarolę iš Offenbacho "Hofmano pasakos" ir mišrus choras Vergų chorą iš Verdi operos "Nabucco".

Lietuvių Operos koncertai po operos spektaklio visada yra laukiami. Operos solistai parodo, kad jie gali dainuoti dar daug kūrinių, kaip buvo ir ši kartą. Tik choras turėtų "pasitemti", kuris ši kartą neprilygo jiems. Nebuvo balsų balanso: daug moterų - mažai vyrų. Operos choras baigė savo 45 dainavimo sezoną, sveikiname ir laukiame kitų metų pasirodymo.

L. Šilas

Buvęs žymiausias užsienio lietuvių solistas Stasys Baras, daugelį metų dainavęs Lietuvių operoje, susitiko su žymiaja pasaulyje soliste Vioteta Urmana-Urmanavičiūte generalinėje "Meilės eliksyro" repeticijoje.

Edgaras Montvidas, atlikęs Nemorino rolę, po "Meilės eliksyro" spektaklio Čikagoje.

E. Šulaičio nuotraukos.

KLAIPĖDOS ŽINIASKLAIDOS ATSTOVAMS PIRMĄ KARTĄ ĮTEIKTI APDOVANOJIMAI

Gegužės 4 d., minint Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, uostamiestyje nominacijas "Ženia 2001" išsidalijo ir specialiais prizais buvo apdovanoti labiausiai nusipelnę uostamiesčio žiniasklaidos atstovai.

Iš viso į septynias nominacijas ir originalius prizus, vežimaičius su maišeliais, pilnais Baltijos jūros pakrantės smėlio, pretendavo 39 žurnalistai, atstovai spaudai, leidiniui, televizijos ir radijo stotys. Ne visai rimtas nominacijas "Ženia 2001" (Žurnalistų entuziasto, nepavargstančio informatoriaus apdovanojimas), daug kam kėlusias asociacijas su buvusiu uostamiesčio meru, įsteigė ir sukūrė tų pačių jokiai sąjungai nepriklausančių Klaipėdos žurnalistų aktyvas. Pirmąją nominaciją - "Metų skrydis" - už staigiausią praėjusiais metais kilimą karjeros laiptais gavo uostamiesčio dienraščio "Vakarų ekspresas" redak-

toriaus pavaduotojas Gediminas Gudavičius. Nuo "Žinių radijo" reporterio Klaipėdoje pakilęs iki dienraščio "Vakarų ekspresas" redaktoriaus pavaduotojo.

Antroji nominacija - "Metų praskridimas" - ir specialusis prizas atiteko Klaipėdos apskritys viršininko administracijos Civilinės saugos departamento Visuomenės informavimo poskyrio vedėjui Evaldui Jankauskui už pažadėtus, tačiau taip ir nesulauktus potvynius iš Šilutės pievų.

"Metų atradimu" už netikėtą talentų proveržį daugiau nei 50 renginyje dalyvavusių uostamiesčio žurnalistų dauguma balsų išrinko laikraščio "Vakarų ekspresas" fotokorespondentą Algirdą Kubaitį. Šis prizas jam atiteko už viešą kepyklos "Kimba" duonos "graužimą" televizijos eteryje, tai yra filmavimąsi reklaminiame klipe.

Ketvirtąją - "Metų prara-

dimo" - nominante tapo Klaipėdos miesto savivaldybės atstovė spaudai Jolanta Brauklyienė. Šis apdovanojimas jai atiteko už gausias ašaras praradus mylimą šefą Ženį (eksmerą Eugenijų Gentvilą).

"Metų duobkasio" titulas ir prizas atiteko dienraščio "Respublika" žurnalistei Rūtai Skatikaitei. Kolegos ją apdovanojo už "kasinėjimus kaimyninėse Baltijos šalyse ieškant Gaidžių, Jurgių ir kitų tautinių didvyrių", tai yra straipsnių ciklą apie nusikalstamo pasaulio autoritetus.

"Metų maitintoju" demokratiško kolegų žurnalistų balsavimo būdu buvo išrinkta uostamiesčio radijo stoties "Laluna" žinių tarnyba. Šią nominaciją ji gavo už operatyvų nemokamos informacinės žaliavos tiekimą. Paskutiniąją, tačiau ne ką mažiau svarbią ir garbingą "Skolos nominaciją" buvo

pagerbtas "Lietuvos televizijos" informacinės laidos "Panorama" operatorius Eugenijus Macius. Jam šis prizas atiteko už saugų antikvarinės kameros eksploatavimą.

Renginio organizatoriai ir

nominacijų idėjos autoriai tikisi, jog tai taps tradiciniu ir išskirtiniu uostamiesčio žurnalistų renginiu, kuris ir kitąmet turėtų atgyti Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną.

VOKIEČIŲ KALBOS DIPLOMANTŲ LAUKIA VOKIETIJOS UNIVERSITETA

Geriausiai vokiečių kalbą mokantys Lietuvos moksleiviai buvo pagerbti Vokietijos ambasatoriaus rezidencijoje. Vokiečių kalbos antros pakopos diplomus 87 Lietuvos moksleivėms ir moksleiviams iškilmingai įteikė ambasadorius dr. Detlof von Berg ir vokiečių kalbos koordinatorius Georg Fischer informavo Eltą Vokietijos ambasada Vilniuje.

Vokiečių kalbos antros pakopos egzaminas užsienio moksleiviams laikomas pačiu sunkiausiu ir labai vertinamas Vokietijoje. Šis dokumentas suteikia teisę studijuoti bet kuriame Vokietijos univer-

sitete, nebelaikant kalbos egzamino.

Lietuvoje šis egzaminas buvo įvestas prieš trejus metus ir šįmet vyko ketvirtą kartą. Egzamine dalyvavo 90 moksleivių, daugelis jį išlaikė.

Aukšto lygio egzaminas susideda iš daugelio dalių raštu ir žodžiu, todėl padeda ne tik rengiantis studijoms universitete, bet ir besimokant kitų profesijų. Vokietijos ambasados duomenimis, Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija visiškai pripažįsta vokiečių kalbos diplomus ir juos įgijusius abiturientus atleidžia nuo vokiečių kalbos brandos egzamino.

ELTA

TALENTŲ MOKYKLA

Alytė Valentukevičiūtė

Tęsinys. Pradžia 15 nr.

XII.

Mano tėvai tikėjo, vaikas pats gali viską pasiekti savo jėgomis ir darbu. Ir jis net privalo tai padaryti. Aš visomis išgalėmis, nors žinojau, jog nebūsiu smuikininke, stengiausi nepasiduoti. Svarbiausiai neatsilikti nuo gabesnių ir vikresnių! Tiesa, ilgainiui muzika man ėmė tiesiog strigti ir nesisekti. Mintimis aš krypau į eilių pasaulį.

Tu pagrok manim vaikeli
aš tau duosiu gerą kelią,
tokį kelią gintarinį
ne iš aukso, ne medinį.

Tu pagrok manim vaikeli
ir žinosi savo kelią
Tuo taku praeit turėsi
nepraieisi - nemokėsi

Aš atversiu savo širdį
tą kur paukščiai ją tik girdi
tu suderinki mane
tau skambėsiu visada

Kai mokėsi, kai žinosi
aš tau laimę dovanosiu!

Patyriau ir fiasko. Tai buvo Bachas a-moll koncertas. Stengiausi žūt būt susidraugauti su tais nelemtais treliais ir mordentais. Valiau visas natas. O jos kaip neskamba taip neskamba. Švarios tai nešvarios lyg koks senas aluminis. Galų gale supratau, turiu jas, tas nepasiduodančias vieteles mirkyti be galo ir krašto. Pagaliau išsiklausiau iš giliau, panirau į save. Bet po reprizos, po visų eilinių pasikartojimų jaučiau neturinti daugiau šiandien jokių šansų įveikti Bachą.

Prazyčiau dar tris valandas. Ir greitai ir lėtai. Staiga treliš pavyko...

Nuo pačių pirmųjų mokyklos įkūrimo dienų, mokykla didžiavosi čia dėsantčiais gerais pedagogais. Mokykla jau spėjo išleisti visą būrį jaunų menininkų. Dar auklėtoja mums pasakojo, jog mokytojai lankosi po įvairiausias šalies vietas. Jie važinėdavo ieškodami gabių muzikai vaikų. Ir ypač turinčių absoliučią klausą. Tie vaikai, jei tik jų tėvai sutikdavo tapdavo meno mokyklos mokiniiais. Juk tenai pakliūti atrodė kiekvieno vaiko svajonė. Visi manė, čia yra muzikos oazė arba rojus ir gali laisvai pasireikšti kiekvieno vaiko asmeniniai norai.

Gal kažkada taip ir pildydavosi. Bet dabar kai esu liudininkė matytų faktų, įvykių, suprantu, daug kas yra paprasčiausiai traukia iš piršto.

Pavyzdžiui tuometinė spauda rašė apie rūpestingas auklėtojas ir mokytojus pasirusiusius dėl auklėtinio paaugoti esminę laimę. Vardan meno, vardan muzikos...

Žmogus pirmą sykį užėjęs į mokyklos kiemą ir atvėręs paradines duris būtent taip ir pagalvodavo. Ir tik akylai įsiklausius į kiekvieną garsą, kvapą, atodūsi ir net paprastą juoką, suprasdavai, kažkas ne taip. Trūksta tikrumo!

Po visu tuo "brandžiu muzikos lygio demonstravimu" ramiai snaudžia neatrastos sielos, nepripažinti talentai, sugniuždytos vaikystės ir daug, daug ašarų niekada nenuriedėjusių skruostais. Anaipol, nenoriu pasakyti, tie katrie pasiekė svajonę buvo to neverti. Bet kiek mačiau už juos veiklesnių asmenybių! To nieks nevertino! Visi karštai liaupsino didžiąją A...ų dinastiją. Visi gerai žinojo karta iš kartos gerbiamus ir lipančius vis aukštyr ir aukštyr D.....s, ar jau seniai nosis užvertusius G.....s. Bet nė karto niekas nekalbėjo apie paprastas eiles, ar vaiko sukurtas pasakas. Tartum nebūtų knygų, o vien tik penklinės su natomis. Poetų ir prozininkų pavardės stovėjo nevykėlių eilutėje. Ak, jie nenusisekė muzikantai, užtat ir rašo niekus...Juk talentų vieną dieną gali privisti per daug. Kas bus tada?

Tik triukšmas pertraukų metu, nusviestos į kampą gaidos ir skambutis, mus visus sulygindavo. Primindavo, kad esame tik mokinukai.

Čia staiga ir vėl skambalas. Tu atsiduri orkestre. Iš visų pusių tave apsupa altų, violončelių, dūdų ir scenos dekoracijos. Čia visi vienodi ir visi mirtingi. Nėra jokių hierarchijų taip juntamų egzaminų metu. Visi brūžuoja strykais, visi žiojauja per pertraukėlės. Visi daro taip kaip visi. Ir ne kitaip.

Vėl prasidės egzaminai ir suprasiu kokia esu vienišė. Nes prieš einant pagroti padrąsins tik nedrąsi mama. Tave neatvažiuos paskatinti ir palaikyti už ausų geras dėdė dirigentas, nes tu tokio neturi. Turėsi pasikliauti savo jėgelėmis ir apsinuoginti prieš tuos komisijos pirdžius. Parodyti savo pačios klaidas ir užkliūvančias nugrotas sunkias Bacho vietas.

Specialybės egzaminas tai labai painus dalykas. Nueini, sugroji, nusilenki ir nulipi nuo scenos. Paskui galvoji, gerai būtų koks ketvertas. Arba džiaugiesi, kad nesusipainiojai, atlikai taip kaip norėjai.

Tada lauki ir triniesi aplinkui. Meldiesi. Blaškaisi su kitais, kurie jau išskaityti žodį "šau-nuolė", staiga šaltos lūpos taria:

- Kiek tikiesi? Kaip sugrojai? Matai, tau reikėjo labiau pasistengti...

- Kiek parašė? - sukaliudama rankas klausia.

- Tau ką toks svarbus pažymys! Ką gi! Tris su pliusu parašė.

Aš apsalau. Nežinau kur bėgti, nežinau kur nuneš kojos. Noriu tik dingti iš tos pridvisusios vietos. Kiek dėta pastangų! Tas prakeiktas Bachas! Jį prakeikiu ir ateinančioms kartoms. Nekenčiu savęs! Bėgu kaip apsvilusi katė. Ir vos, vos kvėpuoju. Dar man iš už nugaros sako:

- Komisija šį kartą itin griežtai vertino.

Man jau tas pats. Aš žinojau, komisija man būtų negailestinga net jei išsiimčiau širdį ir padėjus ją ant delno tvirtinčiau esant juos neteisius. Komisija visada žiūri pro pirštus, į tuos kuriems lemta likti talentais. Taip nuspręsta! Ir net jei "vunderkindams" staiga ima veltis pirštai ar jie viduryje kūrinio pasimeta, komisija vienu balsu kaltina orą, ar vargšo vaikelio silpną sveikatėlę ir dar nežinia ką. Jis talentas jam galima ir nusigroti, jam gali ir nusigroti, jam galima suklysti. Galima! O tau ne!

XIII

Kaip sakiau toje mokykloje turėjo pildyti kiekvieno vaiko svajos. Jos turėjo būti ugdomos, puoselėjamos ir netgi saugomos kaip vertybės. Aš mačiau, mano miglotai "svajonei" kaip to pageidavo tėvai tiesiog nelemta išsipildyti. Nežiūrint pažeminimo ir nesėkmių aš ir toliau stropiai muzikavau. Mokiausi solfedį, zubrinau muzikos teoriją. Tai buvo mano tarsi antraeilės pareigos, arba būtinybė. Troškau kuo daugiau laiko praleisti prie knygų, bei paišybos. Aš naujai atradau Baironą, Mačernį. Įsimylėjau Putiną. Mai-ronis tapo mano svajonių ponu. O kai imdavau naršyti anglų senuosius romanų dievus, siela dainuodavo. Iškeliaudavau toli ir negalėdavau sugrįžti į realybę.

Tik iš knygų aš sužinojau kokia esu ribota su tuo smuiku. Supratau, smuikas - mano gyvenimo klaida ir negyjantis furunkulas. Aš norėjau kaip visi normalūs vaikai mokytis geografijos, istorijos, botanikos, žmogaus pažinimo ir dar daug, daug. Deja tai pasirodo neįmanoma. Nes tuo metu po didžiojo "persitvarkymo", kai mes nebebuvo pionieriais mūsų mokyklos

taryba nusprendė. Čia bus ruošiami tik muzikai. Ir bendrasis lavinimas jiems beveik nereikalingas. Į viską net į lietuvių kalbą tuojau imta žiūrėti pro pirštus. Tas kas norėjo išeiti visus mokslus, turėjo pasirinkti ar po devynių klasių išeiti ar likti. Pasilikę po devynių ir perėję į dešimtąją klasę moksleiviai mokėsi tik muzikos. Jie tuo džiaugėsi! Liekantys tiesiu taku į konservatoriją, savąją meką. Kam tokie pasikeitimai atrodė netinkami - visada gali palikti mokyklą ir anksčiau.

O čia dar kaip tyčia užaugo mano rankos ir tėvams knietėjo naujo instrumento pirkimas. Vienas mokytojas siūlė jį pirkti. Aš kaip mat susigundžiau nauju gražiu sodriu jo skambesiu. Vos tik jį pamačiau, vos tik išgirdau jo sodrų toną, rodos buvau prikelta naujam žygiui. Mane pakirėjo to smuikelio ir vidinis ir išorinis tembras. Strykas čekiškas su sidabrine kaladėle! O kai pavedžiau po stygas nusprendžiau gražuolis smuikas bus mano.

Tėvai neturėjo pinigų. Tuo metu tėvas keliavo po Europą ir beveik viską išleido bilietams bei naujai mašinai. Pinigų ėjau prašyti tėvuko. Jis pasižymėjo taupumu, ir net šykštumu, bet išgirdęs, kad man būtinai reikia to daikto kaip mat davė apvalią sumą. Mama sukraptė keletą šimtų smičiui. Vos smuikas tapo mano nuosavybe aš iš naujo ėmiau mokytis muzikos.

Tada užmiršau visas drauges, simpatiją ir net knygas. Užsidariusi pati viena atradinėjau dar negirdėtą skambesį. Pasibaigus pamokoms nešdavausi jį į bendrabutį ir saulės nutviekstame kambaryje grodavau. Pasiryžau mirk atsikelti užkariauti visų styginių skyriaus mokytojų širdis.

Visai netikėtai sužinojau, mano specialybės mokytoja yra priversta atsisakyti dalies savo jauniausiųjų vaikų. Ji ruošėsi išvykti į užsienį ir norėjo pasilikti vyresniokus. Skaudžiai tai pergyvenau.

- Nebijok, tave priglaušianti mokytoja yra mano gera draugė. Pamatysi, ji tau patiks.

Taip ir išsiskyrėm. Kitą savaite ėjau į susitikimą su jos drauge. Ji pasirodė beesanti balzakiško amžiaus. Vidutinio ūgio, gero sudėjimo, nors

truputį sukurpusi. Jos galva kiek per didelė, akys per mažos, o nosis stačiai gremėdiška. Mokytoja G.V. gyveno su maža dukrele ir sena mama. Ji pati kažkada baigė tą pačią gimnaziją ir gyveno internate. Kaip vėliau patyriau neturėjo savy jokio gailesčio ir meilės. Su manimi ji pradžioje elgėsi žmoniškai. Dalino atvirumą. Mudvi kartais visą pamoką prasijuokdavome. Apie mane žinojo, kad esu stropi ir pavyzdinga.

G.V. uždavė septynis etiu-dus, gamas, Mendelsono koncertą ir dar Paganinio "Perpetum mobile". Gavusi tokius sudėtingus kūrinius aš susirūpinau juos greičiau perkasti. Juk čia pat artėjo devintoji, lemtingoji klasė, atranka į išliekančius ir išeinančius.

Nepraėjus mėnesiui mes jau repetavome su akompaniatore. Išmokau viską atmintinai. Norėjau prieš eidama laikyti egzaminų pakliūti į vietinės reikšmės konkursą. Ar atranką. Dirbau į dieną po aštuonias valandas. Tada vykdavo tarptautiniai, respublikiniai ir kiti pasirodymai. Galvojau, kaip džiaugtųsi mano mama jei ir aš dalyvaučiau.

Aš nieko nesakiau tėvams, troškau jiems padaryti staigmeną. Svajojau apie Ustis and Labem smuikinininkų konkursą. Labės upė poros dešimčių nuo Usčio kerta rytinės Vokietijos sieną ir ten vadinama Elbe. Girdėjau, jog Ustis stambus šiaurės Čekijos pramonės miestas. Gal pavyks pamatyti Čekiją?

Mokytoja matydama, jog taip raunuosi dalyvauti, mane patikino - nepraeisiu atrankos bus smūgis man pačiai. Juk vykdavo atranka net į atrankas. Man sakė, tokiam žygiui reikalingas kryptingas pasiruošimas. O aš dar nė karto niekur nebuvau ruošama ar atrinkta. Tai padarys aklūs žmonės. Neduok Dieve į tokį renginį papuls vidutinybė. Nežiūrint to nuleidau sparnų. Tikėjau, likimas pakankamai tvirtai laikomas už ragų. Kai pasirodžiau įžanginiame vyksme, kategoriškai, tiesiog vienu balsu buvo nuspręsta, aš netinku!

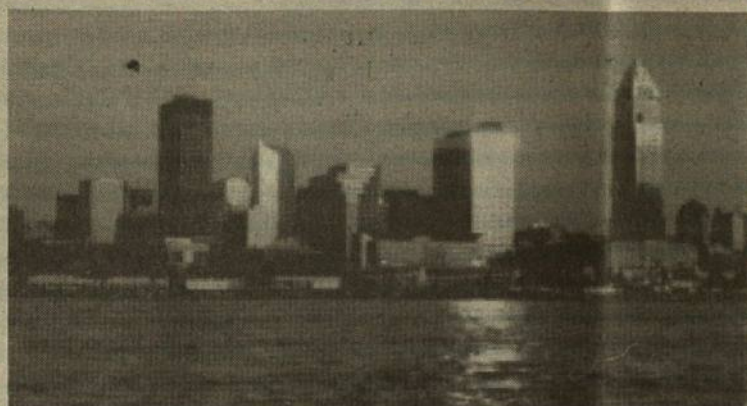
Kova baigta, viltis užsamanojo! Atrodo truko tiek nedaug ir aš būčiau įsitikinusi esanti ne tokia jau nevykėlė...

(Bus daugiau)

**IŠNUOMOJAMAS ATREMONTUOTAS DVIEJŲ
KAMBARIŲ BUTAS VILNIUJE,
pačiam miesto centre, dviems savaitėms
ar ilgiau.**

Skambinti 1-301-365-5180

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 19 d. šeštadienį 6 v.v. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigtuvės Dievo Motinos salėje.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 val. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

LIEPOS 22 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LIEPOS 14 d., šeštadienį, 4 v.p.p. 5-oji, jubiliejinė Gijos gegužinė, Beachland piknikų vietovėje, linksmis akordeonistas Bronius Mūras.

RUGPJŪČIO 12 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinitės.

SPALIO 12 d. 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje LIETUVIŲ DIENOS Ažuoliukų koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

PAIEŠKOMAS: PAŠYS PRANAS (PALEMONAS),

gimęs 1926 m. rugpjūčio 22 d. Kaune; po karo atvyko į Ameriką ir 1948 m. išvyko į Australiją. Po kelių metų vėl grįžo į Ameriką. Tėvai: Kazys Pašys, advokatavęs Kaune, motina - Natalija irgi iš Kauno. Pašys Pranas, jei gyvas, jo vaikai ar vaikaičiai, arba jo pažįstami prašome atsiliiepti.

Ieškovė: Danguolė Pašytė, sesuo, gyvenanti:
84-19 107 Street, Richmond Hill, NY, USA,
Tel. 718-441-5441, fax. 718-240-6692,
E-mail: gdanguole@aol.com

Mūsų klasės draugui

A. † A.

VYTAUTUI SNIEČKUI

mirus, giliausią užuojautą reiškiame
sesutei ROMUTEI, broliui GINTUI,
dukrelėms RAMONAI ir LILEI bei
giminėms ir artimiesiems.

Bendrąklasių vardu
Regina Malcanaitė-Petrauskienė

JUOKO STRĖLĖS

Kęstas Balauginas

MOKYKLOS VARGELIAI

Mokytojas: Pasakyk penkis dalykus kuriuose yra pienas.

- Mokins: Sviestas, sūris, ledai ir...dvi karvės.

***

Mažoji pirmojo skyriaus Birutėlė per pamoką pradeda verkti.

- Birutėlė, klausia mokytojas, kodėl verki? "Spaudžia batą" - atsako mažoji. Mokytojas pažvelgia į mergaitės kojas ir mato, kad kairės kojos batą ant dešinės kojos, o dešinysis - ant kairės.

- Nieko nuostabaus - sako mokytojas - tu, mergyt, ne ant tos kojos apsiavei batus!

Mergaitė pradeda klykti dar labiau.

- Kodėl verki? Tai pataisoma! Reikia tik batukus pakeisti ant kitos kojos - ramina mokytojas.

- Kad aš neturiu kitų kojų!

- ašarodama atsako mergaitė.

***

- Rašto darbas "Mano katyte" yra žodis žodinis tas pats kaip ir tavo broliuko! - sako mokytoja.

- Čia nieko nepaprasto, panele mokytoja, mes rašėme apie tą patį katiną!!!

***

- Mano tėvelis gali viena ranka sulaikyti automobilį!

- Kas jis toks, klausia draugas, stipruolis?

- Ne, policininkas!

***

Mokytoja aiškina vaikams, kad kiekvieną dieną reikia padaryti kokį nors gerą darbą. Mažas Jonukas pakelia ranką.

- Na, Jonuk, ką pasakysi?

- Aš, panele mokytoja, šį ryt padariau gerą darbą. Kai mama man davė ricinos šaukštą, aš atidaviau išgerti savo mažam broliukui, kuris dar guli lopšy ir vis tiek nenusimano, jog tai ricina!

***

Filosofijos pamokoje

Profesorius klausia studentą: - Kas yra laimė?

- Laimė yra tada, kai žmogui sekasi, atsako studentas.

- O kas yra nelaimė?

- Kai žmogui nesiseka! Atsakymas, kuriuo profesorius nepatenkintas.

- Duok pavyzdį - sako profesorius.

- Štai kad ir mano bičiulio gyvenime įvyko nelaimė: jis norėjo pamatyti pasaulį, todėl įsirašė ir stojo į laivyną.

- Tai kur čia nelaimė-stebisi profesorius?

- O nelaimė tame, kad jis ištarnavo ketverius metus povandeniniam laive!

***

PATARIMAS VIRŠININKUI

Naujokas, ką tik gavęs naują uniformą, išdidžiai išėjo pasivaikščioti po rajoną. Priešais jį eina pulkininkas, o naujokas išdidžiai pro jį praeina jo nepasveikinęs.

- Ei, - sušunka pulkininkas - kodėl tamsta nepasveikina manęs?

- O pats kas toks būsi?

- Esu tavo pulko pulkininkas!

- Tai tamsta nori, kad aš jus sveikinčiau, betgi aš jūsų nepažįstu!

- O ar pažįsti savo viršininkus?

- Pažįstu tokį pasipūtėlį, kurį visi vadina grandiniu. O, žinai, jei esi šio pulko pulkininkas, tai atkreipk dėmesį į tuos jaunus leitenantukus-tie tai tokie mandrūs, tarsi būtų generolai! Tai sudiev, dabar žinau, kas esi ir kitą kartą jau ką gi darysi-pasveikinsiu. Tik prigriebk tuos leitenantukus!

DIRVAI AUKOJO

E.Čapas, Pompano B., FL	.....	50
H.Bagdonienė, Oak Lawn IL	.....	25
A.Giedraitis, Willowick, OH	.....	25
A.Valavičius, Chicago, IL	.....	25
M.Pautienis, Barnstable, MA	.....	20
J.Sulaitis, St.Petersburg, FL	.....	20
J.Kirtiklis, St. Pete, FL	.....	17
J.Bakšys, So. Boston, MA	.....	15
J.Miglinas, Chicago, IL	.....	15
B.Prancevičius, Evergreen IL	.....	15
J.Raugalis, Waterbury, CT	.....	15
J.Stankaitis, Chesterland, OH	.....	15
J.Stuopis, Sharon, MA	.....	15
R.Variakojis, Rocky R., OH	.....	15
N.Kaminskas, Euclid, OH	.....	10
T.Dulieba, Cleveland, OH	.....	5
L.Kirkus, Palos Hills, IL	.....	5
L.Paškus, Canada	.....	5
M.Račys, Canada	.....	5
A.Raūlinaitis, Twinsburg, OH	.....	5
J.Šlapelis, Euclid, OH	.....	5
A.Suželis, Newton Falls, OH	.....	5

Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame

LIETUVIŲ FOLKLORO FESTIVALIO KOMITETAS KVIEČIA

The 45th Annual Pittsburgh Folk Festival

May 25, 26, 27, 2001
I.C. Light Amphitheater
Station Square

Featuring the music, food and culture
of more than 40 nationalities from the
Pittsburgh area.

The "NERIS" Lithuanian Dancers of
Pittsburgh are scheduled to perform on
Saturday, May 26th.

For tickets or more information call:
(412) 381-8669

or visit the Lithuanian Citizen's Society of W.P.A
website at:
www.angelfire.com/pa2/lithcitizenssociety

Priimamas gyventojas

Išnuomotame name
gyvename 2 žmonės,
priimtumėm dar trečią.
Visai arti Dievo Motinos
parapijos. Skambinkit:
Živilei (216) 738-1978

IVAIRENYBĖS

SKALPAVIMO ĮSTATYMAS

Kanadoje svarstoma panaikinti 244 metų senumo provincinį įstatymą, pagal kurį medžiotojams mokama premija už indėnų skalpus. Nova Scotia vyriausybė paprašė Otawą patvirtinti, kad 1756 metų tuometinio gubernatoriaus William Lawrence potvarkis dabar negalioja.

OLIMPINĖ LIEPSNA CLEVELANDE

Salt Lake City 2002 m. žiemos olimpiados liepsnos fakelas pradės 65 dienų

IVAIRENYBĖS

Atkelta iš 11 p.

kelionę iš Atlantos, GA., kur buvo 1996 metų vasaros olimpiada. Liepsna bus atskraidinta lėktuvu iš Atėnų miesto Graikijoje, kur buvo pradėtos pasaulinės olimpiados. Liepsna pasieks Clevelandą 2002 m. Naujų Metų dieną. Tai bus olimpinės liepsnos 27-ta JAV estafetės diena. Iš viso ta liepsna nukeliaus 13,500 mylių - lėktuvais, traukiniais, laivais, šunų rogutėmis, sniegmobiliais, arklių traukiamomis rogėmis ir kitomis priemonėmis, įskaitant bėgikus. Iš Washington valst. bus pasiekta Alaska. Olimpinė liepsna neaplinkys Minnesotos, North Dakotos, South Dakotos ir Havajų salų. Ta prabangi JAV olimpinės ugnies kelionė kaštuos \$ 25 milijonus.

2001 METŲ URAGANAI

Šiomet viesulai jau nusiaubė kelias JAV vietas. Netrukus ateis birželio mėnuo, kada prasidės uraganai Atlanto ir Ramiajame vandenyne. Tautinė oro tarnyba (NOAA) šiomet Atlanto vandenyno uraganams parinko vardus: Allison, Barry, Chantal, Dean, Erin, Felix, Gabrielle, Humberto, Iris, Jerry, Karen, Lorenzo, Michelle, Noel, Olga, Pablo, Rebekah, Sebastien, Tanya, Van, Wendy.

Rytiniam Ramiojo vandenyno uraganams parinkti tokie vardai: Adolph, Barbara, Cosme, Dalilia, Erick, Flossie, Gil, Henriette, Israel, Juliette, Kiko, Lorena, Manuel, Narda, Octave, Priscilla, Raymond, Sonia, Tico, Velma, Wallis, Xina, York, Zelda. Tuo tarpu džiaukimės pavasario saulute ir gėlėmis.

FOTO KAMEROS STABDO VAIRUOTOJUS

Eismui stebėti foto kameros padeda sulėtinti neatsargius automobilių vairuotojus, kurie dažnai pravažiuoja pro raudoną šviesą nesustodami.

Californijoje Oxnard mieste tokias eismo sekimo kameras įrengė prie 11 kryžkelių. Jos automatiškai fotografuoja kiekvieną automobilį, kuris nestodamas važiuoja per raudoną eismo šviesą. Tie vairuotojai paštu gauna pabaudos lapelius. Oxnard mieste yra 125 kryžkelės, bet 11 foto kameromis tikrinamų kryžkelių jau spėjo atbaidyti klajūnus nuo visų kitų kryžkelių. Jie besikubėdami nepastebi prie kurių kryžkelių tos kameros įtaisytos. To pasėkoje 40% sumažėjo susidūrimų skaičius kryžkelėse.

Daugumas auto draudimo

bendrovių pritaria tokiai "elektroninei policijai", nes tai taupo joms ir apdraustiesiems klientams lėšas. Spėjama, kad dabar 40 JAV miestų daro bandymus su eismo foto kameromis.

JONAŽOLĖ NEGYDO

Jau keli metai skaitome skelbimus ir matome net vaistinėse parduodamus visokių vaistažolių gaminius. Labai garsinama jonažolė (St. John's wort - Hypericum perforatum). Esą jonažolės gaminiai (dažniausiai tabletės) pagydo žmones nuo nusiminimo (depression). Skaitėme spaudoje, kad Vanderbilt universitete, Nashville mieste, buvo praveisti tos vaistažolės tyrimai. Aštuonias savaites juose dalyvavo 200 nuo nusiminimo kenčiančių ligonių. Pusė jų buvo gydomi jonažole, o kita pusė gavo placebo

(terapeutiškai neaktyvę medžiagą). Tyrimų pabaigoje nerasta jokio pagerėjimo tarp tų dviejų ligonių grupių. Amerikos gydytojų žurnalas "Journal of the American Medical Association" ta proga nustatė, kad šiuo metu dar negalima tvirtinti jonažolės veiksmingumą pagydat ligonių nusiminimą (major depression).

Jonažolė ir kiti vaistažolių gaminiai iki šiol nėra tikrinami ir tvirtinami FDA - Maisto ir vaistų administracijos. Tie gaminiai parduodami įvairiose krautuvėse ir vaistinėse, nes jiems nereikalingi JAV federalinių įstaigų leidimai. Ligoniai, kurie gauna gydytojų receptus vaistams, turėtų pasisakyti, ar jie naudoja kokius nors vaistažolių gaminius. Pasitaiko, kad tos vaistažolės panaikina prirašytą vaistų gydymą.

Ger. J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

Now and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filler
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir batzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ - 2001

Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis
Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravirgas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai pataravirgai

17936 Hoff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530